

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA ARCHITEKTURY

Katedra architektury

Akademický rok 2005/06

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

pro:

Jakuba Hlaváče

obor:

3501T002 architektura

Vedoucí katedry Vám ve smyslu zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. určuje tuto diplomovou práci:

Název tématu:

The Roosevelt Island Universal Arts Center

Zásady pro vypracování:

Místo:

Jižní cíp Rooseveltova ostrova na řece East River v New Yorku naproti budovám OSN.

Komentář:

Předmětem řešení je návrh centra umění ve smyslu vypsane mezinárodní soutěže, zahrnujícího úpravy prominentně situovaného soutěžního území a ruiny bývalé nemocnice. Očekáváno je vytvoření prostředí poskytujícího optimální podmínky pro aktivity předepsané soutěžním zadáním a celková kultivace jižního cípu ostrova. Práce bude v rozsahu stanoveném soutěžními podmínkami zaslána zároveň k účasti v soutěži.

Podklady:

Výkresové a textové podklady poskytnuté vypisovatelem soutěže (stavební program, situační výkres, výkresy objektu bývalé nemocnice, fotodokumentace, doprovodné texty a další)

+CD

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Univerzitní knihovna
Voznářská 1320, Liberec 1
PSČ 461 17

KAR | AR

V 13/06 A

Universal Arts Center

Požadované výkony pro odevzdání DP:

A - Seznam příloh

B - Rozbor místa a úkolu

Poznámka:

Předpokládán je esej s obrazovým doprovodem, dokládající autorovo vnímání a interpretaci daného místa a úkolu.

C - Navrh (povinný minimální rozsah, možno doplnit o další části)

	měřítka
C.1 situace širších vztahů	M 1:2000
C.2 situace řešeného území	M 1:200 – M 1:500
C.3 půdorysy základních úrovní návrhu	M 1:100
C.4 řezy	M 1:100
C.5 pohledy	M 1:1 – M 1:20
C.6 architektonický detail	min. 2x
C.7 interiérové perspektivy	min. 2x
C.8 exteriérové perspektivy a zákresy do fotografií	M 1:200
C.9 model	

D - Průvodní zpráva a technická zpráva s bilancí ploch

E - 2x sada zmenšených výkresů pro oponenta a pro archivaci ve formátu A3
Elektronická podoba všech částí diplomní práce na CD-ROM

Vedoucí diplomové práce:

prof.ing.arch.akad.arch. Jirí Suchomel

Zadání diplomové práce:

3.10. 2005

Termín odevzdání diplomové práce:

16.1.2006 v 10:00 na děkanátě FA

Suchomel
vedoucí katedry

Suchomel
děkan

V Liberci dne 26.9. 2005

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložil(a) na vytvoření díla, až do jejích skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum 16. ledna 2006

Podpis *Suchomel*

The Roosevelt Island Universal Arts Center

Průvodní zpráva k diplomové práci

Technická Universita v Liberci
Fakulta architektury
katedra architektury
ak.rok 2005/2006
obor 3501T002

Zpracoval: Jakub Hlaváč

vedoucí: prof.ing.arch.akad.arch. Jiří Suchomel

konzultant: Ing. Kateřina Tomanová

Ing. Jan Suchánek

Doc. Miroslav Melena

oponent: Ing.arch. Pavel Vaněček

motto

"...ale tady, v tom obrovském chaosu bez jakýchkoliv pravidel a hranic, v metropoli, která žije čtyřicet hodin denně svým vlastním životem, se prostě potichu nepochybně chytit. Do New Yorku si nikdy nejedete odpočinout. Odpočinout si jedete od New Yorku."

Jan Šmíd, Tenkrát v Americe, 2005.

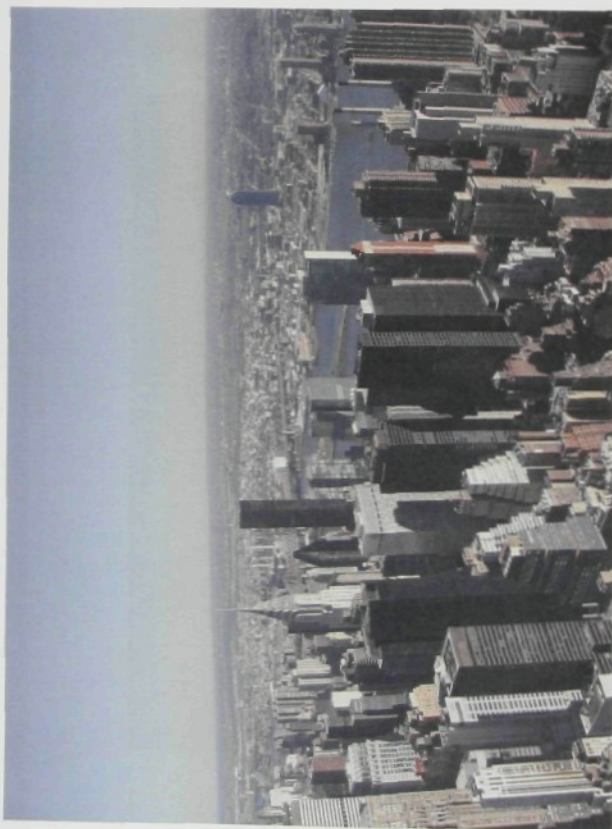

"To šlo jednou pět kluků do školy. Oni ovšem chodili do jiné školy, než do jaké děti chodí. Nebyla to ani první ani druhá třída, ale úplně jiná škola, jakou nikdo nezná. Tak šli a cestou uviděli ve vysoké zdi z kamenů starou železnou branku, celou rezavou.

Tu zeď však nebylo vůbec vidět, protože byla tak zarostlá psím vinem, že vypadala jako pralesová zeď a ne obyčejná. Říkalo se také, že psi ze širokého okolí, a to bernardýni, křepele, stavěči, seři, jezevci, pudlici, foxteriři, vlčáci, a dokonce i pes čau-čau, kterého ještě nikdo neviděl, chodí v noci k té zdi a psi víno trhají, dávají si je do rendlíčků, skleniček, hrnečků a piji je na svatbě. Když ovšem svítí úplněk.

No a těch pět kluků se zastavilo u té branky a řekli si, že se podívají dovnitř; ale hned viděli, že to nebude nic lehkého. Dvůrka byla těžká, rezavá, s velkým zámekem a velkou železnou klikou, na kterou ani skoro nedosáhli."

Jiří Trnka, Zahradka, 1962.

motto

1 Zadání - Roosevelt Island Universal Arts Center

2 Rozbor místa a úkolu

- 2.1 ROOSEVELT ISLAND V AGLOMERACI NEW YORK
- 2.2 SOUČASNÝ STAV OSTROVA
- 2.3 SPOJENÍ OSTROVA S MĚSTEM

3 Návrh řešení

- 3.1 TAJEMNÁ ZAHRADA

4 Průvodní zpráva

- 4.1 URBANISTICKÉ A ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ
- 4.2 ZELENÁ ZEĎ
- 4.3 STROMOVÉ CESTY
- 4.4 VNITŘNÍ PARK

5 Technická zpráva

- 5.1 ARCHITEKTONICKÉ A STAVEBNÍ OBJEKTY
- 5.2 OBJEKTY, ARCHITEKTONICKÉ, DISPOZIČNÍ A KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ

5.2.1 Divadlo a amfiteátr

5.2.2 Event Hall

5.2.3 Ateliéry a bydlení pro umělce

5.2.4 Obytné bungalovy

5.2.5 Galerie Smallpox Hospital Ruin

5.2.6 Black Box Theatre

5.2.7 Technické objekty – správce a ochranka

5.2.8 Technické objekty – kanceláře a infoboxy

5.3 DOPRAVA

5.3.1 Podzemní příjezdová komunikace

5.3.2 Lodní doprava

5.4 SÍTĚ

5.5 OSVĚTLENÍ

5.6 SEZNAM PŘÍLOH

1 Zadání - Roosevelt Island Universal Arts Center

Cítace ze zadání:

... Místo: Jižní cíp Rooseveltova ostrova na řece East River v New Yorku naproti budovám OSN.

Komentář: Přednětím řešení je návrh centra umění ve smyslu vypsané mezinárodní soutěže, zahrnujícího úpravy prominentně situovaného soutěžního území a ruiny bývalé nemocnice. Očekáváno je vytvoření poskytujícího optimální podmínky pro aktivity předepsané soutěžním zadáním a celková kultivace jižního cípu ostrova....

2 Rozbor místa a úkolu

2.1 Roosevelt Island v aglomeraci New York

Rooseveltův ostrov je zčásti přírodní a zčásti umělý, navázkou vytvořený ostrov na řece East River v New Yorku. Řeka East River má v této části šíři cca 750 m a je překlenuta mostem Queensboro Bridge, jehož střední pilíř je situován v ose ostrova. Ostrov leží mezi Manhattanem a Queensem podél střední části ostrova Manhattan (přibližně v úrovni Central Parku). Jižní cíp Rooseveltova ostrova je vzdálenou čarou západním směrem vzdálen asi 800 metrů od sídla OSN a cca 1,5 km od Empire State Building. K soše Svobody je to vzdálenou čarou méně než 10 km.

Z této informace je zřejmé, že náhodnému chodci či turistovi nabízí západní pohled z Rooseveltova ostrova ničím nerušený výhled na jedno z nejslavnějších světových panoramat. Pohled opačným směrem, ať už z Manhattanu, či z Rooseveltova ostrova je však podstatně chmurnější. Na východním břehu East River je možné spatřit jen sedé a nevzhledné doky, parkoviště, sklady a tovární průmyslového Queensu.

2.2 Současný stav ostrova

Rooseveltův ostrov je dlouhý 3,2 km a v nejširším místě 250 m široký. Ostrovu se nejspíš vyhnul stavební boom první poloviny minulého století. Možná proto, že je příliš malý, dlouhý, úzký a nepřístupný, než aby vzbudil zájem investorů.

Nakonec zde byl v letech v 19. století vybudován nemocniční komplex, který je stále funkční. Nemocnice zabírá dvě severní třetiny plochy. Budovy jsou umístěny na podélné ose, většinou komponovány do symetrických dvojic. Některé, ve tvaru rozevřeného „V“, budí dojem, že architekt, měl v úmyslu vytvořit půdorys připomínající rybí páteř. Mezi budovami jsou umístěna dvě fotbalová a jedno a baseballové hřiště, bazén a především mnohá parkoviště. Severní část ostrova je více pokryta zelení a její nepřijemnější části je severní cíp s parkovou úpravou a vzrostlými stromy. Po pravém břehu severní poloviny ostrova (nad Queensboro Bridge) se nabízí velmi hezká procházka s výhledem na panorama Manhattanu. Ostrov je zasiťován cca 8 km silnic a parkovišť.

Jižní část ostrova je devastovaná. Opuštěné budovy byly ponechávány svému osudu, postupně chátraly a obrůstaly náletovou zelení. Jižní cíp ostrova se navíc od roku 1945 postupně navázkou prodloužil o celých 250 metrů. Nově vzniklá plocha již nebyla nijak kultivována. 500m dlouhý jižní cíp ostrova, jehož řešení je předmětem této práce, je zcela opuštěný. Ze situace vyplývá, že ostrov nikdy nebyl urbanisticky koncepčně řešen. Zástavba i komunikace vznikaly a zanikaly živelně. Město žilo jinde a o ostrov nebyl zájem.

Objekty, které dle zadání musí zůstat zachovány:

- 1 **Smallpox Hospital Ruin**, ruina staré nemocniční budovy, postavené v novogotickém stylu architektem Jamesem Renwickem jr. v letech 1854 až 1857. Ze stavby zůstaly jen obvodové zdi obložené žulou a podmiňkou soutěže je zachování a konzervace ruiny zařazené do seznamu národních památek státu NY (žel, tomuto statusu neodpovídá péče stavbě věnovaná. Ruině hrozí v brzké době definitivní zhroutení).
- 2 V nepoměrně lepší kondici se zdá být budova **Strecker Memorial Laboratory**, postavená architekty Withersem a Dicksonem v novorománském stylu v roce 1892. Budova je opuštěná, byla donedávna využívána jako elektrická rozvodna pro trasy E a V metra pod povrchem.
- 3 Nouzový východ z metra. Nemá valnou architektonickou hodnotu, ale z bezpečnostních důvodů musí být zachována jeho průchodnost.

2.3 Spojení ostrova s městem

Přestože je ostrov poměrně dlouhý, vede na něj pouze jediný příjezd přes ocelový Roosevelt Bridge. Ten překonává 150 m široký East Channel řeky East River v severní části ostrova ze strany Queensu. Z Manhattanu je tedy ostrov dostupný jen přes Queensboro Bridge až hluboko do Queensu a poté je nutné vrátit se zpět 1,2 km na sever k Roosevelt Bridge.

Pěší návštěvník může volit cestu přes Queensboro Bridge a nebo využít speciální lanovku z Manhattanu. Příjezd metrem možný není.

Dilem, avšak jen zřídka a nikoliv pravidelně, je možno dostat se na ostrov lodí, jedině malé přístaviště je na západním břehu severního cípu.

3 Návrh řešení

3.1 Tajemná zahrada

Zadání soutěže „Centrum umění na Rooseveltově ostrově“ (the Roosevelt Island Universal Arts Center, dále jen Centrum) s novou operou a galerií nepřímo vybízí účastníky k odvaze vytvořit pro NY novou dominantu. Skromnost není na místě, spíše se dá předpokládat, že zadavatelé očekávají netradiční řešení. K tomuto přístupu vybízí i ten prostý fakt, že se jedná o ostrov. Je to izolované území, které se nemusí vůči ničemu v okolí vymezovat. Stopadesát metrů vodní plochy West Channelu, industriální horizont Queensu a nevýrazná stávající zástavba vytváří dostatečně velký obstup pro to, aby nově vytvořené **Centrum** přitáhlo pohledy obyvatel a návštěvníků z Manhattanu.

V New Yorku, díky plochému pobřežnímu reliéfu, je lidská činnost jedinou krajinnou silou. A z tohoto pohledu pak platí, že v NY, v „hlavním městě světa“, jak je někdy nazýván, je, nebo může být dominantou (a to při vši úctě ke skvostům této megapolis) prakticky cokoliv. Měřítkem se pak snadno může stát jen intenzita – vitězí výška, barevnost, trpyt, hmota.

Proto jsem vytvořil řešení, které otáčí pozornost od vnějších věcí k vnitřním, od explicitně daného k nepřímému náznaku, k nevyřčenému tajemství.

Jak už napověděla dvě lehce protikladná motta v úvodu zprávy, cílem řešení jižního cípu ostrova (alespoň této části) je postavit do zorného úhlu NY kus území, které sice přitáhne pozornost, ale především vyvolá v pozorovateli dilem zklidňující emoci pohledu do zeleně, dilem příjemné retrospekce dětského znepokojení z něčeho neznámého a příjemně tajemného.

Pět kluků v Zahradě Jiřího Trnky se vydalo na průzkum tajemné zahrady. Nalezli tam velrybu, starého, zlostného, ale sympatického kocoura a mluvčího trpaslíka. Stejně tak se může obyvatel Manhattanu vydat do tajemné zahrady a nalezne tam divadla, galerie, pohled na tvořící umělce, les „tajemnými“ cestičkami (jedna povede v korunách stromů), zákoutí ve stále majestátních ruinách Smallpox Hospital Ruin. Zkrátka totéž co 5 kluků Jiřího Trnky. Dobrodružství. Nikoliv však to dobrodružství, které zvyšuje hladinu adrenalinu v krvi – toho nabízí centrální downtown na Manhattanu víc než dost a 24 hodin denně. Od podobného ruchu si chce obyvatel města třeba odpočinout. A na jižním cípu ostrova může. Nalezne zde to, po čem podvědomě touží. Místo, kam by utekl a schoval se alespoň na chvíli do klidu, ticha zeleně, soukromí a tajemna, které více pohládí než zneklidní. Pociťové se od Manhattanu vzdálí. Ale stejně jako malé dítě, které si jde ověřit, jestli je maminka stále v dosahu, i návštěvník **Centra** si může v mnoha průhledech zeleni, podél dvou okružních stezek ověřit, že Manhattan je a zůstal tam, kde byl a že je stále, i když se to nezdá, velmi blízko.

Změní se i pohled z Manhattanu. Tam, kde ve výhledu dominovaly šedé doky, se najednou objeví tajemný ostrůvek s až dvacet metrů vysokou hradbou neproniknutelné zeleně. Pozorovatel sice zaznamená jakýsi pohyb za zelenými zdmi, ale bude zažívat stejný pocit, jaký zažívali kluci při pohledu do klíčové díry zrezivělé branky staré zahrady. **Co je čeká za zdí?**

4 Průvodní zpráva

4.1 Urbanistické a architektonické řešení

Architekturu je zde pojetí celé pobřežní obvodové části a vytvoření neprodyšně oddělené „tajemné zahrady“. Budovy v konceptu jsou volně rozmístěny po obvodu ostrova a zcela se podřizují zeleni, která je obepíná a prolíná a dává jim konečnou tvář. Přitom je halí před zraky zvenčí a dává pocit soukromí. Proto jsou objekty ryze účelové až banální, všechny konstrukce jsou jednoduché, odlehčené, prosklené, nebo zarostlé zelení tak, aby nerušily a nestráhaly na sebe pozornost. Vše je možné otevřít a setřít tak hranici mezi „uvnitř“ a „venku“. Architekt se nepředvádí, a nestrhává na sebe pozornost na úkor atmosféry. Hodnocení architektury a vybavení jednotlivých staveb by nemělo být v centru zájmu návštěvníka. Důležitá je zeď, atmosféra prostoru a toho, co se v něm děje.

4.2 Zelená zeď

Efekt uzavřené tajemné zahrady je založen především na husté zelené bariéře, která neprodyšně uzavírá území cípu ostrova ve tvaru rovnoramenného trojúhelníka.

Základna je tvořena masivní příčnou zdí oddávající cíp od zbytku ostrova. Zeď s několika úzkými průchody vede napříč ostrovem a na západním břehu se pravouhle lomí a vede až k zadní rampě divadla (kamiony na obsluhu divadla projíždějí kolem ní). Zeď porostlá popínavými rostlinami dotváří dojem celého území **Centra** jako tajemné zahrady „za zdí“ i vůči pohledům ze severu a zejména s Queensboro Bridge. Zeď jasně a jednoznačně opticky vymezí prostor jižního cípu, nicméně její hlavní funkcí je i bezpečnostní oddělení vnitřního prostoru, který bude žít svým vlastním životem a návštěvníci budou muset respektovat jistá provozní omezení.

Dvě zelené bariéry vedoucí po obou březích a sblíhající se v jižním cípu ostrova jsou vytvořeny 15 až 20 m vysokou kovovou konstrukcí obrostlou zelení. Bariéra je nejmasivnější (až 50 m široký blok) na západní straně, směrem k Manhattanu a v „sherwoodském lese“ v jižním cípu. Vůči divákům a návštěvníkům se zeleně chová podobně jako Goretex k vodě. Zvenčí je neprůhledná, zatímco zevnitř je možné nalézt mnoho mezer a volných výhledů. Vidět a nebýt viděn, stejně jako houbať na kraji lesa. Z pole neviditelný a přitom vidící do otevřené krajiny.

Zelená bariéra navíc výrazně probarví pohled na ostrov. Mix různých druhů stromů, keřů a popínavých rostlin vytvoří celoročně se měnící barevnou mozaiku. Druhy rostlin jsou vybírány tak, aby bariéra byla pokryta zelení celoročně, aby v každém ročním období nabízela zajímavé barevné kombinace a aby systém byl funkční již od začátku (systematická odborná péče a kombinace rychle a pomalu rostoucích dřevin).

4.3 Stromové cesty

Zelenou bariérou vedou dvě okružní cesty. Jedna se prodírá na úrovni terénu mezi stromy a konstrukcemi od severní zdi, kolem divadla, Event Hall a uměleckých dílen až do jižního cípu ostrova, kde je vegetace nejhustší. Tam je možné na chvíli pomyslný „sherwoodský les“ opustit a rozhlédnout se po okolí, především na jedno z nejpůsobivějších panoramat Manhattanu. Cesta se vrací po východním břehu zpět.

Paralelně s pozemní stezkou vede v korunách stromů visutý chodník, ze kterého se otvírají pohledy nejen směrem k Manhattanu, ale i dovnitř ostrova, do volného prostoru s dominantou Smallpox Hospital Ruin. Oba konce cesty začínají uvnitř areálu hned za zdí, za vstupem ze severu.

4.4 Vnitřní park

Vnitřní prostor, obehnaný hustou zelenou bariérou je pojímán velmi volně jako zelená parková plocha určená k procházkám, hrani s dětmi nebo jen k povalování. Především ale slouží jako společný venkovní prostor přílehlých objektů - divadla s amfiteátre, alternativní scény (Black Box Theatre), galerie a Event Hall. Do blízkosti amfiteátru je situováno dětské hřiště, které umožní dětem sledovat se svými rodiči dění na otevřené scéně i z jednoduchých prolézaček, tedy v jiné poloze, než jen ve způsobném sedu, a přitom bezpečně.

5 Technická zpráva

5.1 Architektonické a stavební objekty

Celá konstrukce nesoucí zeleň a vlastní architektonické objekty, které z ní vyrůstají podél celého pobřeží (východního i západního), přímo vytváří jediný svébytný výtvarný architektonický útvar. Po výsadbě zeleně konstrukce postupně zaroste, téměř zmizí a stane se součástí toho, co tvoří „tajemnou zahradu“ a bude člověkem trvale objevováno. Konstrukce a trélaže jsou zhotoveny z nerezových příhradových nosníků, trubek a lanek.

5.2 Objekty, architektonické, dispoziční a konstrukční řešení

Všechny budovy (s výjimkou divadla) jsou jednoduché pravouhlé kvádry. Vnitřní prostorové dispozice jsou dimenzovány dle zadání soutěže (viz. kapitola Space Requirements).

Výčet a popis objektů sleduje okružní „pouť tajemnou zahradou“. Začíná u západního vstupu severní zdi, vede po břehu až na cíp, kde se otáčí a vrací po východním břehu zpět ke zdi.

5.2.1 Divadlo a amfiteátr

Prvním objektem v cestě je kvádr budovy divadla. Objekt vyrůstá z pobřežního systému zeleně (s výjimkou provazistě, jehož střecha je nejvyšším bodem Centra), nepřevyšuje jej a tvoří s ním jeden celek. Architektura divadla je z hlediska hmotového řešení navržena klasicky, jako kvádr, s vystupující hmotou provazistě.

Vnitřní dispozice prostor je tradiční, s důrazem na dodržení akustických požadavků a optimálního výhledu pro diváky. Hlediště je amfiteátr s balkonem, k dispozici je orchestrální a jedno hlavní, dvě boční a jedno zadní jeviště. Scéna umožní inscenovat činoherní, baletní i operní představení pro 600 až 700 diváků (včetně cca 60 handicapovaných).

Kvádr budovy divadla je konstrukčně řešen jako kombinace stěnového a sloupového systému. Obvodové zdi hlediště, jeviště a provazistě tvoří nosnou železobetonovou skořepinu pro příhradovou desku pochozí střechy. Obvodový plášť je prosklený. Část nad provazistěm je zatravněná a není pochozí. Do divadla jsou dva přístupy. První podzemní podlaží (na úrovni vodní hladiny) slouží návštěvníkům, kteří přijeli taxíkem, přízemí je dostupné pro pěší návštěvníky i pro cestující, kteří přijeli lodí.

V přízemí (v úrovni terénu) je restaurace, koncipována variabilně tak, aby bylo možné obsloužit jak prostor foyeru, tak i venkovní prostor mezi divadlem a Event Hall. V prvním patře (proti vstupu do hlediště) je bar. Divadlo je též možné opustit střechou, přes kterou prochází visutá lávka stromové cesty.

V zadní části divadla je zadní, otevřená scéna amfiteátru, kde je možné pořádat i velké koncerty. Má 12 m široký portál a prostor za zdí (v zeleném tunelu pod

konstrukcí) je využitelný pro umístění techniky, která není na jevišti nezbytná. Umělci mohou přicházet a odcházet nejen do divadla, ale i průchody ve zdi.

Divadlo má na všech úrovních dřešeno požární unikové trasy. V zadním traktu divadla je veškeré potřebné zázemí (šatny, sklady s rampou, green room atp.).

5.2.2 Event Hall

Druhým objektem na okružní cestě je multifunkční objekt Event Hall. Stejně jako divadlo vyrůstá objekt z pobřežního systému zeleně, nepřevyšuje jej a tvoří s ním jeden celek. Architektura je navržena jako jednopodlažní kvádr.

Hlavní sál je velký 450 m², ale po otevření dvou vnitřních stěn je k dispozici až 840 m² pod střechou plus „neomezený“ prostor venku (včetně vnějších prostor galerie).

Objekt má vlastní zázemí – bar, restauraci s kuchyní a nabízí možnost rautů, konferencí a slavností pro 300 lidí. Společně s divadlem je nejdůležitějším objektem **Centra**.

5.2.3 Ateliéry a bydlení pro umělce

Třetím objektem podél okružní cesty bezprostředně za Event Hall jsou umělecké dílny. Tvořeny jsou jednoduchými kubusy. Prostor dílen a ateliérů je flexibilní a předpokládá se, že jednotliví tvůrci budou schopni „vykolikovat“ svá území bez konfliktů.

Jsou zde umístěny malířské, hrnčířské, sochařské dílny, audio-video laboratoř a fotolaboratoř (včetně fotoateliérů) a nezbytného zázemí pro cca až 65 umělců (viz zadání).

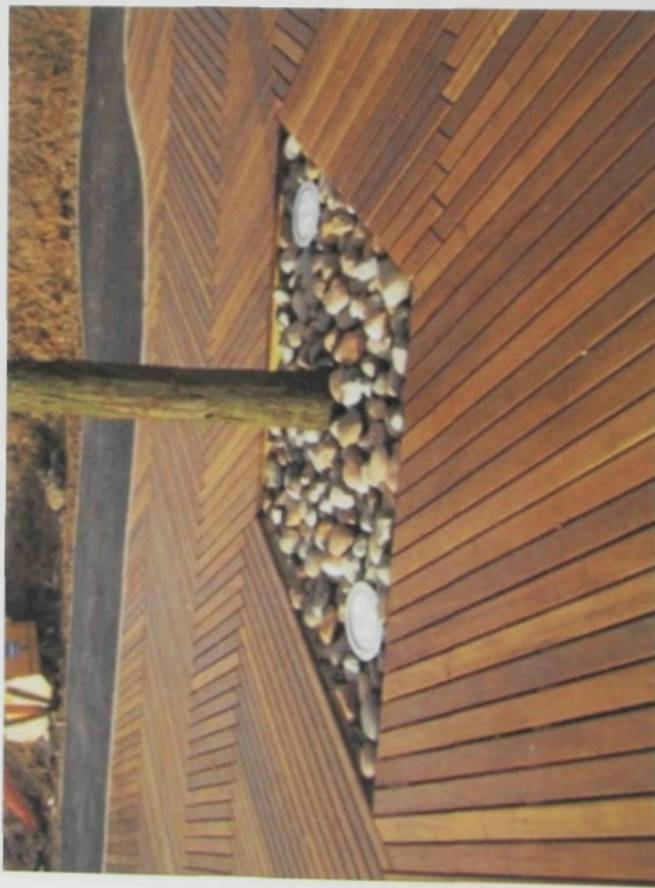
Dílny jsou otevřené směrem k pobřeží, do zeleně (s průhledy na Manhattan) a k oběma úrovním zelených tras (pozemní a stromová). Procházející i probíhající návštěvníci se mohou kdykoliv zastavit a tvořící umělce svým zájmem příliš neruší.

5.2.4 Obytné bungalovy

Po dosažení špičky jižního cípu (s otevřeným výhledem na Manhattan) je možné se vrátit po východním břehu zpět na sever. Na trase můjme 7 celoročně obytelných, třípodlažních bungalovů. Tvořeny jsou jednoduchými kubusy zasazenými do svahu a otevřenými směrem k Manhattanu, do nitra ostrova (mj. i pro zachování soukromí obyvatel před zraky návštěvníků na stromové cestě). Bungalovy poskytují možnost příležitostného ubytování pro umělce a návštěvníky v 14ti plně vybavených (WC, spreha, kk) dvoulůžkových pokojích. Přizemí bungalovů slouží jako technické zázemí.

5.2.5 Galerie Smallpox Hospital Ruin

Dále při cestě na sever narazíme na třetí nejvýznamnější objekt Centra, na galerii. Hmotu jednoduchého kvádru galerie je v relaci s hmotou Smallpox Hospital Ruin ve tvaru „H“, na kterou přirozeně navazuje. Je zde uplatněn princip kontrastu kamenného zdíva ruiny s totálně proskleným kvádrem galerie.

Tato část může fungovat jako open space gallery pro venkovní umělecké instalace, různé workshopy a bienále. Zdi ruiny svým klidem a majestátností zarámají vystavené exponáty, prostor je zvláště vhodný pro výstavy soch...

Nadzemní část galerie je tvořena proskleným ocelovým skeletem s velkoplošným zastřešením velkorozponovou příhradovou deskou, tak, aby to umožnilo zcela variabilní využití výstavní plochy o rozměrech 20x50m. Podzemní patro (na úrovni vodní hladiny) disponuje sálem 17x30m a prostory technického zázemí (sklady).

5.2.6 Black Box Theatre

Posledním účelovým objektem Centra na okružní trase je opět jednoduchý kvádr alternativní divadelní scény, Black Box Theatre.

Objekt alternativní scény je podobně jako galerie tvořen proskleným ocelovým skeletem s velkoplošným zastřešením velkorozponovou příhradovou deskou tak, aby to umožnilo zcela variabilní využití plochy o rozměrech 20x12m. Prostor scény tvoří patnáct polí 4x4m s elevací od nulové do výšky až do 3 m, což umožní výškové napojení na balkon (přístupný schodištěm) a vytvoření variabilních tvarů scény a hlediště. Na balkonu je umístěna pojízdná obslužná lávka. Scéna má kapacitu až 400 lidí. Objekt se dá celý otevřít (velkoplošná posuvná vrata) směrem k volnému středu ostrova a je možné zde pořádat i akce většího rozsahu (ať už koncerty či mítinky) pro několik stovek posluchačů volně rozložených na trávníku. Divadlo má malé operativní zázemí, využívá skladů velkého divadla a materiál je přivážen dodávkami nebo elektromobily.

5.2.7 Technické objekty – správce a ochranka

Objekt Strecker Memorial Laboratory zůstal zachován ve smyslu zadání a slouží jako zázemí pro správce a ochranku. Poznámka: funkce nouzového východu z metra bude zachována. Nadzemní konstrukce bude odstraněna a nahradí ji zevnitř otvratelný (nouzové) rošt.

5.2.8 Technické objekty – kanceláře a infoboxy

Objekt na severovýchodním vstupu Centra je určen pro kanceláře (požadavek zadání) a infobox (druhý infobox slouží u lodního příjezdu v Event Hall). Objekt je koncipován jako jednoduchý prosklený pavilon na ocelových sloupech tak, aby bylo možné jej podjíždět do a z areálu, či pod ním parkovat.

5.3 Doprava

5.3.1 Podzemní příjezdová komunikace

Jako jediný možný je i nadále využíván příjezd automobilů na ostrov přes Roosevelt Bridge v severním cípu. Stejně tak bude možné využívat parkovací plochy tamiž. Do Centra se bude jezdit podzemním (mimo kontakt s chodci) obousměrně průjezdným přívaděčem, který zajišťuje příjezd k foyeru divadla a má odbočku s otočkou pod Event Hall. Jeden vjezd je na západním, druhý na východním břehu. Povrch vozovky je v úrovni vodní hladiny (proti průniku

vody je navíc chráněn 1,5 m vysokou zdí). Mimoto je funkční pro veřejnost uzavřený příjezd pro kamiony s materiálem pro divadlo.

5.3.2 Lodní doprava

Oproti stávajícímu stavu bude v daleko větší míře využit lodní transport. Molo velkého přístaviště plynule přechází ve foyer Event Hall a divadla. Druhé, menší přístaviště je z východní strany ostrova a slouží k osobní dopravě umělců a návštěvníků dočasně žijících v několika obytných bungalovech. Předpokládá se, že do Centra bude zavedena samostatná pravidelná linka lodních taxíků.

5.4 Síť

- Přívody médií (elektrina a voda) jsou napojeny na síť centrálního ostrova a rozvedeny pod povrchovými kolektory do všech objektů. Strojovny a trafostanice jsou zabudovány přímo v objektech.
- Odpady jsou svedeny do centrální čističky v severní část ostrova, v případě potřeby mohou být řešeny samostatně.
- Visutá lávka stromové cesty je využita pro rozvod el. energie a vody pro zavlažování zeleně a napájení umělých dešťů, vodopádů a tůní.

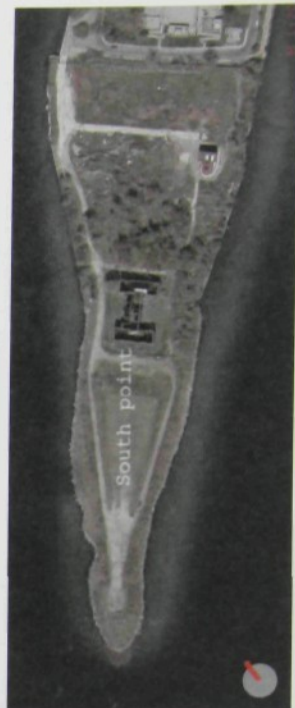
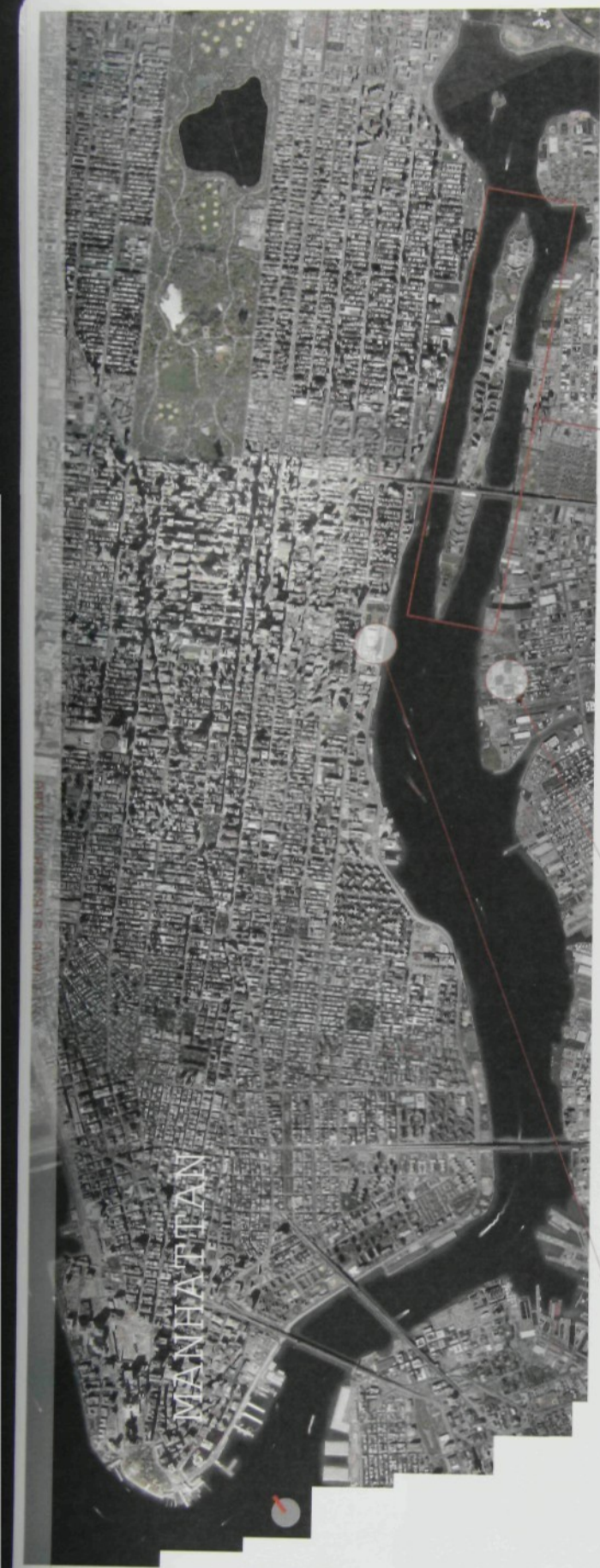
5.5 Osvětlení

Ostrov je osvětlen dílem samotnými prosklenými budovami (efekt velkých prosklených lampionů) a dílem bodovými zdroji ukrytými v zeleni. Světlo podtrhne tajemnost a iluzivnost přírody (iluze průniku světla měsíce a hvězd listovím stromů).

v Liberci dne 15.1.2006
zpracoval: Jakub Hlaváč

5.6 Seznam příloh

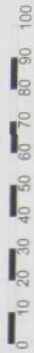
- situace širších vztahů (1 list)
- situace řešeného území (1 list)
- půdorysy základních úrovní návrhu (3 listy)
- řezy + pohledy (2 listy)
- perspektivy
- zadání soutěže (2 listy)
- Helena Řihánková 15.07.2005, rubrika Životní prostor, Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architektech I
- Helena Řihánková 30.07.2005, rubrika Životní prostor, Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architektech II.

Celkový náhled

1. pp

- 1 - zádveř
- 2 - foyer
- 3 - sál, wc (velké divadlo)
- 4 - orchestristě
- 5 - elevace
- 6 - sklad orchestru
- 7 - sklad
- 8 - sál, wc (Event Hall)
- 9 - sklad
- 10 - sklad, wc, zázemí (galérie)
- 11 - výstavní prostor
- 12 - vstup

0 np (terén)

- 1 - zádveř (velké divadlo)
- 2 - foyer
- 3 - restaurace
- 4 - kuchyně, bar, zázemí
- 5 - sklad
- 6a - jeviště hlavní
- 6b - jeviště boční
- 7 - dílny
- 7a - servisní rampa
- 8 - zkušebna
- 9 - Green room
- 10 - ladina
- 11 - sklad (fundus divadla)
- 12 - vstup pro zaměstnance, recepce, zázemí
- 13 - venkovní jeviště
- 14 - parking
- 15 - foyer (Black Box)
- 16 - kavárna
- 17 - wc
- 18 - sál
- 19 - sál
- 20 - přístup pro servis
- 21 - příruční sklad
- 22 - vstup pro zaměstnance, recepce, zázemí
- 23 - sál (variabilní)
- 24 - prodejní zakoupi (variabilní)
- 25 - výstavní prostor
- 26 - stabilizovaná ruina
- 27a - zádveř, pokladna, sál (Event Hall)
- 27b - wc
- 28 - foyer (variabilní)
- 29 - sál
- 30 - podium (variabilní)
- 31 - zvuk
- 32 - bar, kuchyně, zázemí pro personál
- 33 - restaurace
- 34 - zadní vstup
- 35 - ochranný ateliér + zázemí
- 36 - audio video studio
- 37 - společenská místnost + zázemí
- 38 - keramická dílna
- 39 - malířský ateliér
- 40 - copy centrum
- 41 - fotostudio
- 42 - recepce, zázemí sklad
- 43 - prádelna
- 44 - 45 společenská místnost

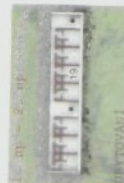
1. np

ADMINISTRATIVNA

BLACK BOX

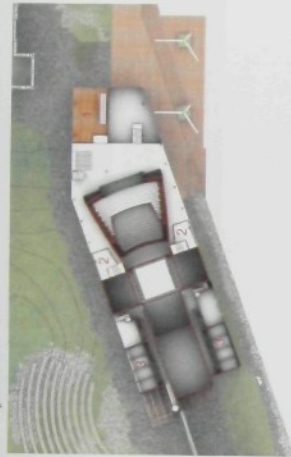
DEKORATIVNÍ

1. np

VELKÉ DIVADLO

2. np

3. np

- 1 - foyer
- 2 - balkon (hledítko)
- 3 - zvuk
- 4 - akustické zdivky
- 5 - skříň
- 6 - výhledová maskérna
- 7 - korepce
- 8 - zkušební (ochoz)
- 9 - bar zázemí
- 10 - vstup, recepcie, čekárna

- 10a - zázemí, wc, sprchy, sklady
- 11 - kanceláře
- 12 - server, počítače
- 13 - denní místnost, kuchyně
- 14 - archiv
- 15 - zasedací místnost
- 16 - rozle
- 17 - kanceláře
- 18 - salny
- 19 - oboustranné pokoje, zázemí kuchyně

- 1 - kanceláře
- 2 - sálka techniku
- 3 - vstup na terasu
- 4 - střešní terasa

- 1 - terasa
- 2 - wc
- 3 - salny

PŘÍJEZD

PŘÍJEZD

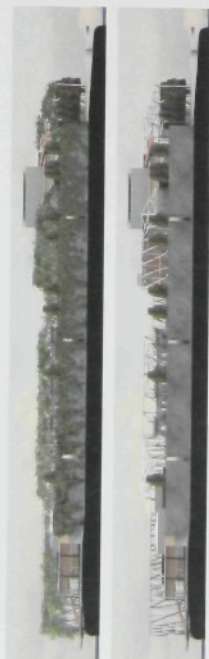
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

4. np STROMOVÁ STEZKA

POHLED OD QUEENSU

POHLED OD SEVEROZÁPADU

POHLED OD JIHOZÁPADU

POHLED OD MARIATTANU

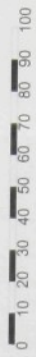
Podélný řez 1

Průčný řez 2

Průčný řez 3

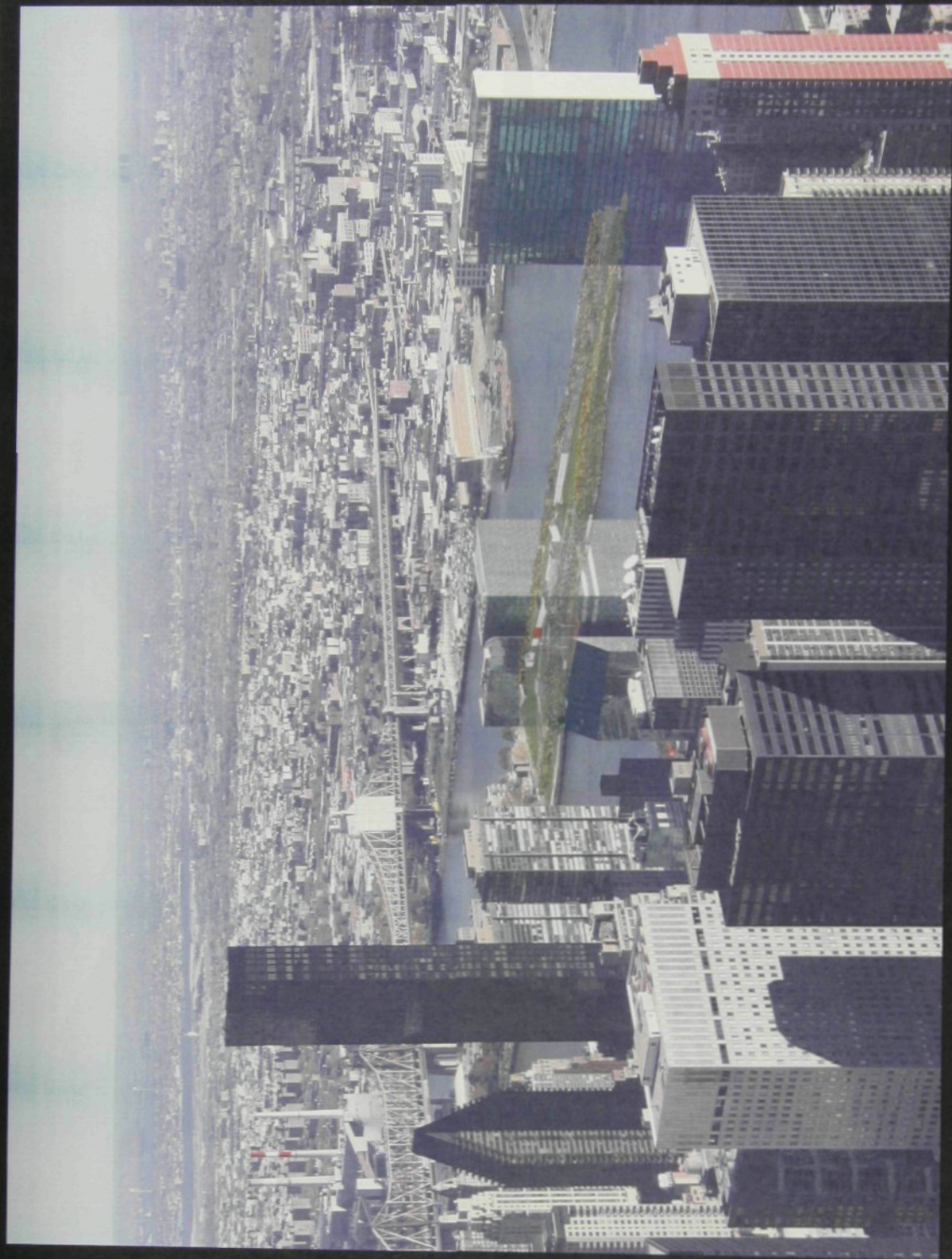
Podélný řez 4

Podélný řez 5

Podélný řez 7

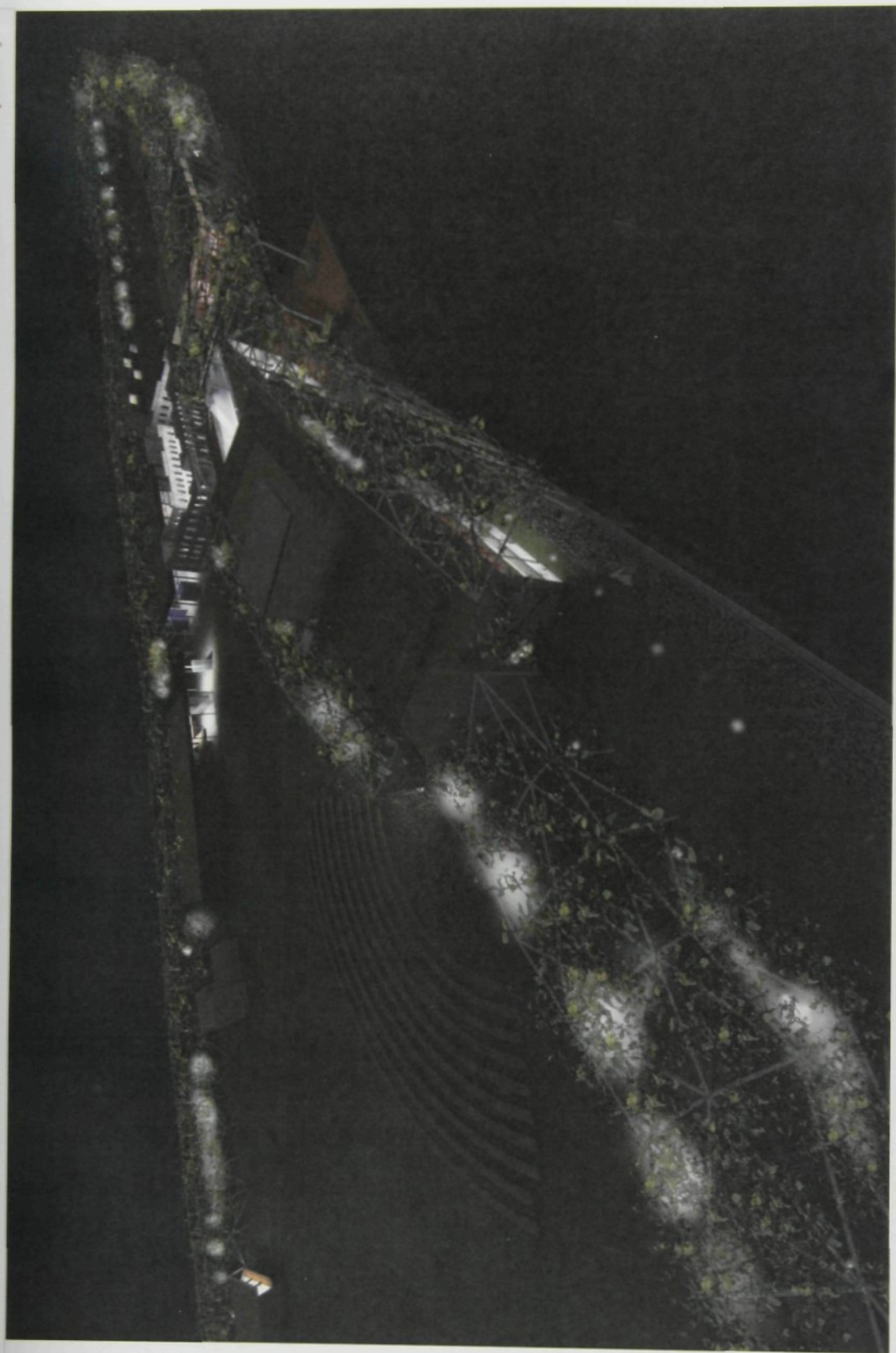

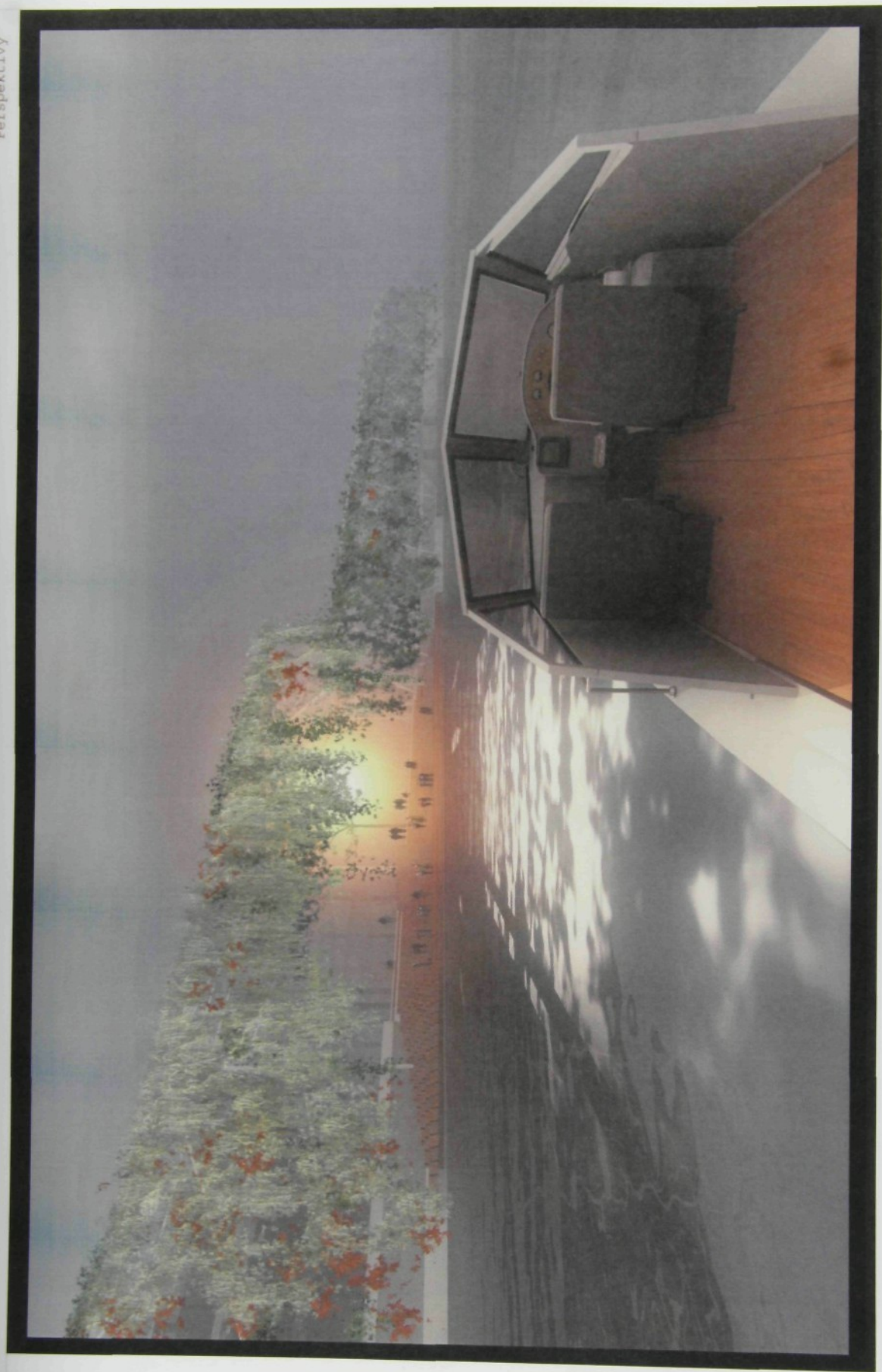

Foyer velkého divadla 2np

Interier galerie

SPACE REQUIREMENTS

(požadavky na prostor a vybavení - zadání a navržení stav)

Dívaldo - Performance Theater

Performance Spaces: Symphonic and choral concerts, stage shows, films and lectures; 600 seats, including both wheelchair and stretcher seating

• hl. jeviště 11x12=	131	m ²
• 2 boční jeviště (Stage Wings) 2x 10x10,5=	2x 105	m ²
• zadní jeviště 11x12=	131	m ²
• hlediště lichoběžník 25x25,5 celkem	500	m ²
• balkon lichoběžník 10x25 celkem	200	m ²
• předscéna (Proscenium Stage) 14,5x2=	29	m ²
• orchestrální (Orchestra Pit) 14,5x5=	72,5	m ²
• Green Room 7,5x6=	45	m ²
• 10 šaten (Dressing Rooms) celkem	375	m ²
• dílna (Set construction workshop)	250	m ²
• rampa (Exterior loading dock) 12,5 x 4 =	50	m ²
• zkušebna 14,5x9,5=	138	m ²
• vlasekárna a maskérna 7,5x11=	83	m ²
• ladirna orchestru 7,5x7,5+3x1,5=	61	m ²
• korepse 7,5x7,5+3x1,5=	61	m ²
• kanceláře celkem 11x6,5=	72	m ²
• šatny techniku 11x6,5=	72	m ²
• audio-video 3,5x13=	45,5	m ²
• foyer - přízemí	300	m ²
• foyer 1NP (s barem)	289	m ²
• restaurace 17x10=	170	m ²
• kuchyň, zázemí, bar 17x10=	170	m ²

Black Box Theatre

Flat floor, min. 2500sqf, Multiple flexible seating arrangements, Storage, Exterior access for service, Outdoor Performance Theatre, Access to interior performance theatre support spaces

• sál celkem 20x22=	440	m ²
• z toho část sálu s elevací 12x20=	240	m ²
• foyer	250	m ²
• kavárna a zázemí 10x8=	80	m ²
• 6 šaten celkem 20x5,5=	110	m ²
• 2 kanceláře celkem	45	m ²
• režie 8x6=	48	m ²
• zázemí, sklad a dílna 11,5x8,5=	98	m ²

Art Gallery

Fine Arts Center; Art galleries, studios, classrooms and workshops; Open space for multiple gallery arrangements

• sál 50x21=	1050	m ²
• podzemní sál 30x18=	540	m ²
• (Storage) sklad 10x30=	300	m ²
• Outdoor gallery/ sculpture garden Access to interior gallery and studios	1.910	m ²
• venkovní prostor vč. ruiny 53x36=		

Studios

- Painting and drawings studios, 2 studios for 15 artists each, 2 studios for 5 artists each
- Sculpture and pottery studio with outside access and kiln, 2 studios for 5 artists each
- Print Making Studio, 1 studio for 5 artists
- Photography Lab, Digital equipment, Dark room with adjacent review room for 5 artists
- Shooting Studio, With adjustable lighting
- Audio/ Video Studio 1 studio for 5 artists
- celkem k dispozici plocha

1.040 m²

Event Hall

Special Event Space; Multi-purpose space, meetings, lectures, conventions, banquets, and receptions; Flat floor with exterior light and access; Main meeting space with flexible arrangements for events; Ability to section space into areas for programs with small audiences; Immediate adjacency to restaurant/ kitchen

- Cafe/ Kitchen, Direct access to event hall and outdoor gallery/ sculpture garden; Storage area; Cooking and preparations area; Interior and exterior public seating area
- rozšířený prostor - (zasíťovaný) 29x29=
- uzavřený prostor - 18x25=
- restaurace, bar zázemí
- foyer 6x30=

841 m²
450 m²
130 m²
180 m²

Administrative Offices

Offices 4 general-purpose offices; Conference room with seating for 12; Office storage and file room; Computer Lab; Accessible to all users

- 4 kanceláře celkem každá 4x4,5=
- zasedacíka 6,5x4,5=
- sklad a archiv 8x3=
- IT 4x4,5=
-

72 m²
30 m²
24 m²
18 m²

- Box Office For ticket sales, information and direction; Exterior public access
- pokladna umístěna v divadle

8 m²

Artists Residence

Temporary housing for visiting artists; k dispozici 14 plně vyb. místností (2 lůžka, WC, sprcha, kk), každý 5x7,5-37,5 m²

- celkem obytný prostor (2 patra)

2x 480 m²

:: Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architektech I.

Helena Řihánková 15.07.2005, rubrika *Životní prostor*

Zelen v jakékoliv své podobě přitahuje Klienty.

Developeři již odhalili to, že sliby "zelených snů" musí být podloženy skutečnou nabídkou netačací zakřísle stroměcky ševřené v betonovém moři ani vynucené chodníčky s trávou. A vzhledem k tomu, že ne každá parcela je na dohled vzrostlému lesu, musejí si investoři a architekti pomáhat jinak. Dobrý nápad, jak zelen proměnit z nouze v nosný architektonický a marketingový prvek, rozvíjel ve Francii. Jde o takzvané vertikální Stavební - standardní ekosystémy, jež však nepotřebují půdu. Kromě dnešního článku projektů, které se koná 21. července v hotelu Jalta. Vedle technologických novinsek se akce zaměřuje na právní a daňové problémy související se zelení, zelené plochy v rámci urbanistických řešení či marketingové a finanční benefity, jež zelené prvky v projektech přinášejí.

Tvorba botanika Patricia Blanca a jeho firmy představuje novou technologickou etapu v zahradní architektuře. Dovoluje realizovat vertikální rostlinný dekor jak v exteriéru, tak v interiéru. Dosud svislé holi stěny se mohou pokrýt stále živou výzdobou a vegetace se tak přímo začleňuje do architektury a městských prostor. Blanc, který je botanikem ve francouzském státním výzkumném ústavu, se zabývá daným konceptem již asi tři desítky let. Francouzské veřejnosti se poprvé představil v roce 1994 na zahradním festivalu v Chaumont / Loire, kde jeho jednoduchá, stále vlhká a zelená zeď vzbudila pozornost mnoha návštěvníků. Od té doby prodává botanik patentovaný systém Rostlinná stěna (Mur végétal) do celého světa.

Patrick Blanc je nadšenec: ve 14 letech sázel květiny na zahradní zdi u rodičů na pařížském předměstí a jeho palisády pokryté kapradím, zachyceným na drátěném pletivu, udivovaly sousedy. Potom celá léta projížděl tropické země, aby pochopil, jaké strategie k životu zaujímá vegetace v těch nejobtížnějších podmínkách.

Některé rostliny rostou na plochách pokrytých mechem bez zeminy - na skalách, na kmenech stromů nebo na kamenech v potoce. Tato vegetace se nachází v dostatečně vlhkém prostředí s častými dešti, její kořeny se zachycují jenom povrchové a využívají vodu, která omývá povrch. Tento způsob růstu se vyskytuje v teplejších tropických zónách, nejčastěji v temném houští a na horách. Dlouhá pozorování přivedla Patricia Blanca k nápadu pěstovat rostliny na svislých plochách bez zeminy po vzoru tropů: pokud se některé rostliny mohly vyvinout v extrémních situacích téměř bez slunce a bez humusu, musí existovat možnost reprodukovat systém uměle. Jeho svislé zelené stěny tak představují skutečný ekosystém bez půdy.

První rostlinná stěna byla z plsti Aquanape, na kterou se našly kapsy a do nich vložily rostliny. V zahradě v Chaumont vydržely tyto stěny celkem pět let. Dnes je systém dotažen do nejmenšího detailu a bezvadně funguje. Na kovovou konstrukci se připevní 10 mm silné desky expandovaného PVC 10 cm od nosné zdi tak, aby byla zaručena izolace proti vodě. Přes to se zařizují dvě vrstvy polyamidové, velmi nasáklivé zahradnické plsti a do připravených zářezů se vloží mladé výhonky i s kořeny, semínka a odnože. Vegetace je rozmístěna po plsti v celé výšce tzv. Rostlinné stěny přibližně v hustotě 20 rostlin na m².

Zavlažování se provádí systémem perforovaných trubek, umístěných na vrcholu stěny. Celék je programován a doplněn distribucí živého roztoku o velmi malé koncentraci. Zabudované vnitřní osvětlení, nazvané "denní světlo", zajišťuje fotosyntézu. Celá instalace je velice lehká, jednoduchá a dlouhodobě spolehlivá. Údržba se omezuje na každoroční stříhání a odstraňování suchých listů, protože plevel se neusazuje na svislých

plochách. Stěna vyžaduje asi tolik práce, kolik běžná zahrada, pouze musí být prováděna ze žebříku.

Nové technika vertikálního pěstování rostlin eliminovala problémy spojené s váhou substrátu. Tak je možné osázet jakékoliv plochy budov bez ohledu na jejich výšku. Rozměry Rostlinné stěny nejsou omezené ani do šířky ani do výšky. Při každé realizaci dává botanik - podobně jako malíř na plátně - průchod své představivosti. Textury, tvary a barvy jsou prvky, s jejichž pomocí tvoří své kompozice. Rostliny vybírá podle toho, zdali se plazi, padají nebo rostou do výšky tak, aby tvořily kontrastní seskupení: kapradí, slezinky, plavuně, begonie nebo orchideje...

Rostliny zakořeněné v malých kapsách z polyamidové plsti elegantně spíjávají jako na břehu potoka nebo na štítu starého domu. Na hřebenu střech jsou to obloukovité keře - vrby nebo tavolníky. Niž Patrick Blanc umísťuje "stěnové květiny" (wallflowers) - zvonky fialy, rozchodníky a lomikámen. "Žádné lány! Jejich růst se obtížně hldá," varuje botanik-designér.

Dobře zvládnutý systém dovoluje Blancovi "bláznivé" projekty - od nevdechných parkovišť až po 70 patrovou fasádu budovy v Tokiu. Spolupráci mu nabídl i architekt Jean Nouvel, který po něm chtěl, aby stálou zelení oživil vstup do Nadace Cartier a také objekt nedávno dokončeného muzea v Paříži.

K osázení zelené stěny nového muzea na nábreží Branly v Paříži došlo v létě 2004. Zatím největší "zezenala" fasáda administrativní budovy o ploše 800 m² je pokryta 15 tisíci rostlin o 150 různých druzích, které pocházejí z Japonska, Číny, Spojených států a také ze střední Evropy. Úmyslem Jeana Nouvela při koncepci vítězného soutěžního projektu bylo vytvořit luži muzea-přístřeší bez fasády; muzea, které jakoby mizí v lese. "Z pařížské zahrady se stane posvátný háj a muzeum se ztratí v jeho hloubi," vysvětlil známý tvůrce. Rostlinná stěna a sousední zahrada o 18 000 m² mají vzbuzovat dojem bohaté zeleně, která dodá sbírkám přírodní rámec.

Obecní zastupitelstva vidí ve vertikální zeleni elegantní řešení zazenění náměstí nebo kruhových objezdů. V Bordeaux, v kamenném historickém středu města, realizoval nedávno Patrick Blanc zelenou vertikální zahradu pro dětské hřiště. Nejde tu jenom o vizuální dojem zeleně - zavlažovaná zeď ovlivňuje životní prostředí a přináší, zejména v horkém létě, pocit svěžesti. Vertikální úprava nijak nezmenšuje využitelnou plochu hřiště. Přes 100 metrů dlouhá stěna je posázena rozmanitou vegetací tak, aby měla různou texturu a barvy, přizpůsobené dětem.

Developeři a investoři využívají systému, jak rafinovaně demonstrovat kladný vztah k životnímu prostředí. Yves Rocher, "ekologický" výrobce kosmetiky, si proto vyžádal pro své muzeum Végétarium de La Gacilly palisády, které by vyjadřovaly různá světová klima. Nové akvárium postavené v Janově architektem Renzo Planem má zase velkou stěnu znázorňující tropický les.

Z dalších francouzských realizací lze také vidět hotel Pershing Hall v Paříži, obchodní středisko "Les passages de l'hôtel de ville" v Boulogne-Billancourt u Paříže nebo Kulturní forum v Blanc Mesnil (u Paříže v okrese Seine-Saint-Denis). Jiné vzdálenější příklady je možné stále častěji najít v Bruselu, Bangkoku nebo v Dillí.

Původně měl koncept Rostlinné stěny za cíl chránit fasády budov a zajišťovat instalaci vegetace po dobu nejméně třiceti let s omezenou, ale pravidelnou údržbou. Dnes je vyhledáván pro estetické hodnoty a "ekologicky korektní" vzhled budov. Přes velké rozměry některých realizací se nejedná o senovou produkci. Patrick Blanc říká: "Žádná z mých stěn není stejná, vše závisí na klimatu a na světových stranách, nikdy neslouží jen jako výplň prostoru."

:: Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architekttech II.

Helena Rihánková 30.07.2005, rubrika Životní prostor

Pokud byste chtěli sestavit Top 5 architektů zaměřených na zelen ve stavbách a v urbanismu, francouzský tvůrce Edouard François by vám neměl za žádných okolností uniknout.

Françoise k projektům zelených domů a koncepci vertikální zeleně vede hlavně snaha originálním způsobem vyhovět současným požadavkům na bydlení. O tom, že se mu to daří, svědčila například přítomnost ministra kultury při slavnostním otevření Rostoucího domu v Montpellier v rámci oslav roku 2000. Stavební fórum k tématu připravilo samostatné diskusní setkání Zelen v developerských projektech, které se koná 21. července v hotelu Jalta.

Projekt obytného souboru Rostoucí dům v Montpellier na jihu Francie byl jedním z prvních, který se zapsal do ekologické řady staveb. Jeho realizace odpovídá zájmům stavebníka, ale také aktuální poptávce Francouzů po atributech moderního bydlení. Zajímavé je, že se jednalo o soukromého investora a nikoliv o veřejnou zakázku, jak tomu obvykle bývá u domů, jež nemají daleko k experimentu. Developerská společnost Pragma staví asi pět stovek bytů ročně a v případě Montpellier se rozhodla zužitkovat své poznatky ohledně vývoje poptávky a priorit cílové klientely. Developeri se tak obrátili na Françoise a jeho dvorního designéra Duncana Lewise, jejichž starších návrhů si před tím všimli v odborném tisku. Společný cíl by jasný: nabídnout trochu výstřednějším klientům neobvyklé bydlení za obvyklé ceny.

Navrhnout atraktivní byty za mírnou cenu - při respektování norem - obvykle pro architektka znamená projekt zjednodušit tak, že nakonec je k nepoznání proti původním představám. To však François a Lewis odmítli a obvyklým podmínkám trhu se přizpůsobili aniž by odepasli jen zlomek ze své osobité architektury. Doslova uskutečnili sen zhruba šesti desítek nových majitelů bytů, kteří se mohou procházet kolem korun stromů nebo sníst v chatě na pilotech. Přitom díky originální koncepci dům není přes jeho rozměry (100 metrů délky o 7 podlažích) téměř vidět.

Všechny byty jsou koncipovány bez vnitřních nosných zdí. Vnější obal a štitové zdi mezi byty slouží jako nosné prvky a každý byvatel si může rozmístit příčky podle potřeby. Edouard François vycházel z hlavního bodu programu, které soukromý investor bezpodmínečně vyžadoval, a to možnosti života na čerstvém vzduchu - ve volném prostoru. Apartmány a byty tak mají buď hluboký vysazený balkón, anebo jakousi chatu na pilotech, spojenou s budovou lehkou lávkou.

Právě chaty či kukaně se staly hlavní atrakcí bytového projektu. Bohužel se jimi může pochlibit jenom tučen bytů. Chaty jsou vlastně dřevěné, nezastřešené krabice. Jejich čistá plocha činí 16 čtverečních metrů a v rámci marketingu byly nabízeny jako "letní obývací mezi stromy". Podobají se prostým rybářským chatám s dřevěnými stěnami a obývacími otvory. Přitom se chlubí jistým luxusem: hladké plochy překližek, pozlacené, na první pohled nestabilní trojnožky v protikladu k bytelnosti a hmotnosti vlastního domu. Pod chatami se vysazovaly již vzrostlé stromy tak, aby větve košatěly kolem chat a posléze je stínily. Také balkóny byly osázeny trávou a v rozích prosperují zimní jasmíny.

Druhou zajímavostí objektu je fasáda, na které postupně vyrůstá bohatá zelen. Plášt se skládá z na místě prefabrikovaných panelů se suchými štětovanými kameny za síti Inox. Mezi beton a kameny jsou vloženy jutové pytle se zeminou a semeny. Zavlazování a hnojení (v noci během jedné hodiny) zajišťuje systém trubek s mikroperforací, vložený do spár mezi panely. Dovoluje to zesílená vnitřní izolace proti vodě. V mezerách mezi kameny rostou středozemské druhy dužinatých rostlin, které odolávají suchu a které z fasády postupně vytvářejí zelenou stěnu.

Experimentální stavby bývají malých rozměrů. Developer Pragma v Montpellier neváhal postavit 5 800 m². Nemýlí se, protože byty byly téměř okamžitě rozprodány. 70 % kupujících tvořili investoři, kteří se rozhodli zužitkovat mimořádnou pověst tohoto projektu a byty dále pronajmout. Přes vyšší realizační náklady fasády cena bytů nepřesáhla 13 500 francouzských franků za čtvereční metr, tedy asi 2 000 eur. To v relacích roku 2000 odpovídalo cenám novostaveb v atraktivních lokalitách. Nutno podotknout, že i dnes, v době strmého nárůstu cen, se stávají sociální byty za polovinu dané částky.

Realizace v Montpellier nenechává návštěvníka lhostejným. Většině obyvatel ve čtvrti se však nezamlouvají ti, kterým se líbí a kteří ji obdivují a milují. Frekvence návštěv objektu je možná přeci jen vysoká. Bohužel ne všechno vyšlo podle Françoisových představ: technické služby města se zalekly následků možných vichřic a stromy byly ořezány tak, že některé balkóny dnes ční do prázdna. I tam, kde se měly dotýkat stromů, zůstalo ale několik šestimetrových "pontónů", které vedou přímo do zeleného ráje větví.

Pozornost vzbudila taktéž novější, menší realizace Edouarda Françoise na okraji Paříže u brány Asnieres. Tam je vertikální zelen "soukromá" a přilehlá ke každému ze 30 sociálních bytů. Sídliště s deseti věžáky o 10 podlažích je vybaveno veřejným parkem, ale jeden dům z pohledového betonu se skví pohyblivými zelenými fasádami. Opláštění "Tower flower" totiž tvoří 379 bambusů s několika řeřichami, zasazených do obřích květináčů z kourového betonu s bambusovou výztuhou. Květináče s bambusem slouží na balkónech jako zábradlí a trubky obsluhují automatické zavlažování.

Edouard François je jedním z mála architektů, jehož teoretické názory se přímo odrážejí v jím realizovaných budovách. Tvrdí: "Neodpovídám na otázku, zdali něco je dobrá architektura. Zajímá mne jenom, zdali postavený objekt je součástí kladných znaků naší doby. Raději používám slova jako kontext, hmota, užiti, smysl, lidskost, ekonomie, ekologie, pomíjivost, které je nutno neustále kombinovat. Ostatní uznávané hodnoty architektury jsou překonané." Konglomerát současně architektury, dostupné ceny, spolupráce architekta s investorem a dodavatelem a obchodní úspěch činí z jeho nekonvenčních realizací příklady hodné následování. A to nejen díky ekologicky korektní koncepci.

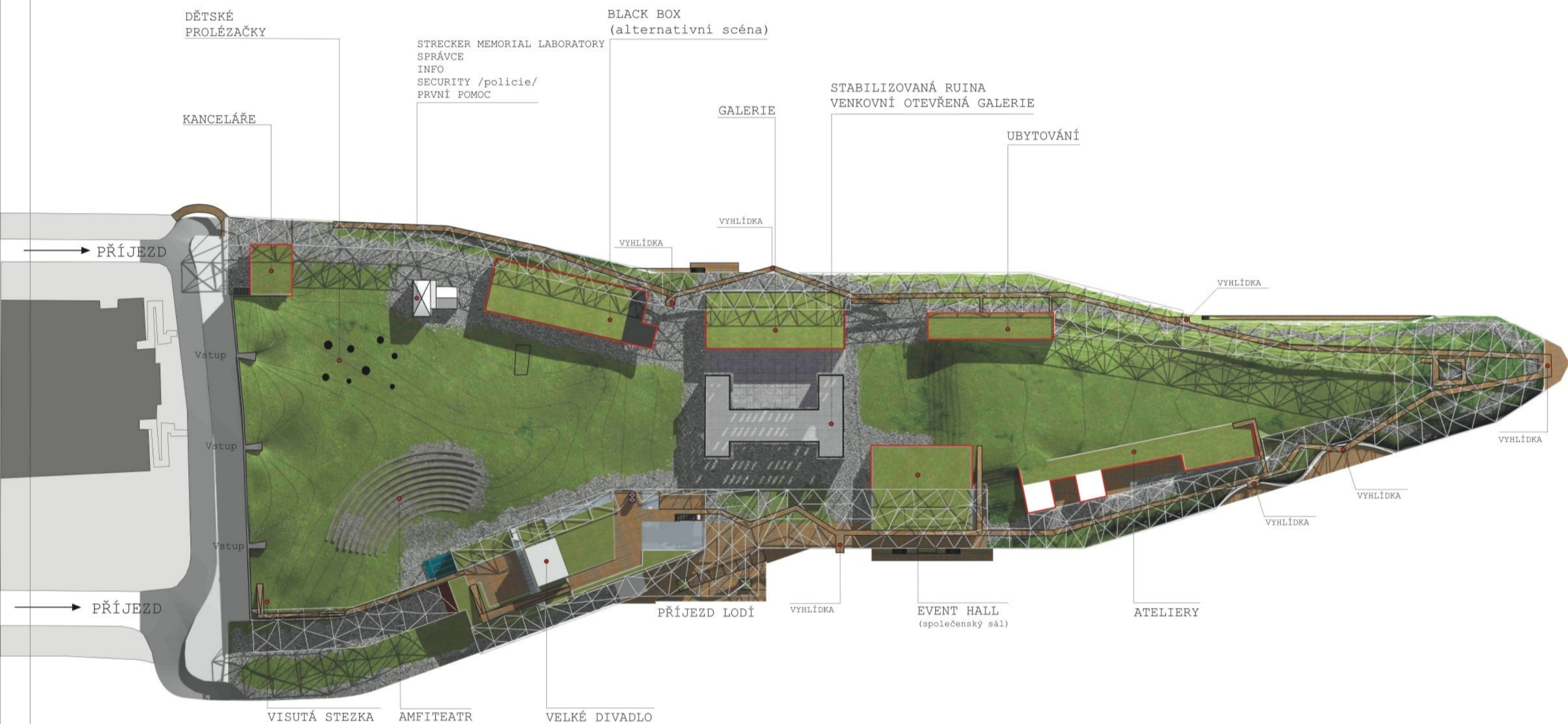
The Roosevelt Island Universal Arts Center

Průvodní zpráva k diplomové práci

Technická Universita v Liberci
Fakulta architektury
katedra architektury
ak.rok 2005/2006
obor 3501T002

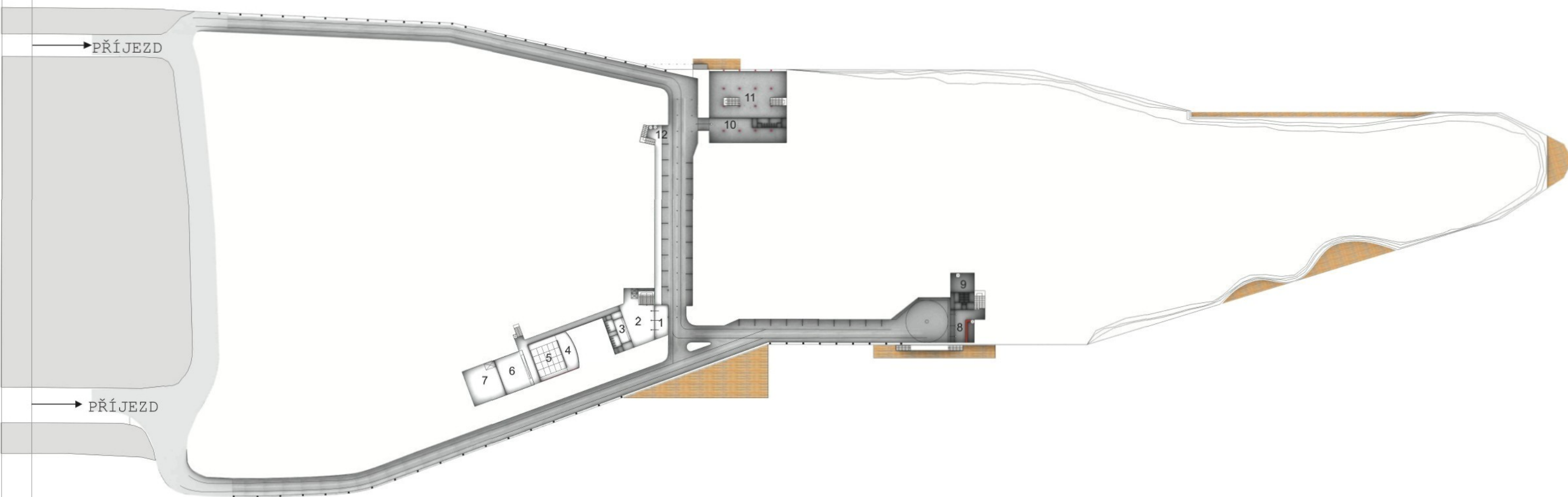
Zpracoval: Jakub Hlaváč
vedoucí: prof.ing.arch.akad.arch. Jiří Suchomel
konzultant: Ing. Kateřina Tomanová
Ing. Jan Suchánek
Doc. Miroslav Melena
oponent: Ing.arch. Pavel Vaněček

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

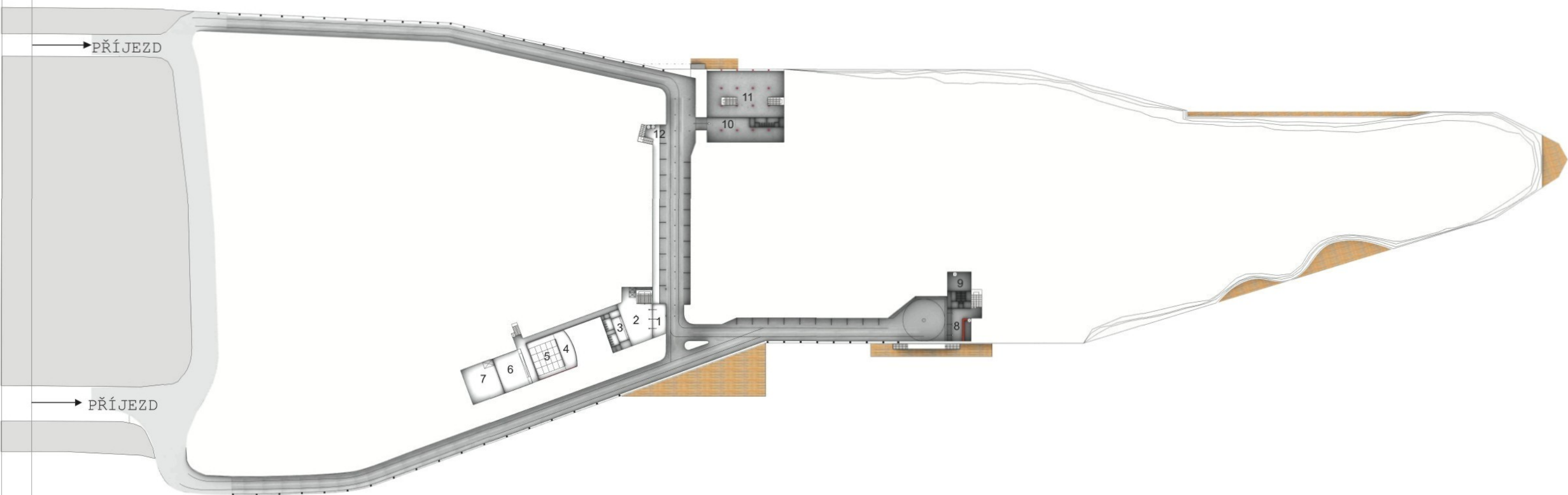

- 1 - zádveří
- 2 - foyer
- 3 - šatna, wc (velké divadlo)
- 4 - orchestřiště
- 5 - elevace
- 6 - zkušebna orchestru
- 7 - sklad
- 8 - šatna, wc (Event Hall)
- 9 - sklad
- 10 - sklad, wc, zázemí (galerie)
- 11 - výstavní prostor
- 12 - výstup

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

- 1 - zádveří
- 2 - foyer
- 3 - šatna, wc (velké divadlo)
- 4 - orchestřiště
- 5 - elevace
- 6 - zkušebna orchestru
- 7 - sklad
- 8 - šatna, wc (Event Hall)
- 9 - sklad
- 10 - sklad, wc, zázemí (galerie)
- 11 - výstavní prostor
- 12 - výstup

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

motto

1 Zadání - Roosevelt Island Universal Arts Center

2 Rozbor místa a úkolu

- 2.1 ROOSEVELT ISLAND V AGLOMERACI NEW YORK
- 2.2 SOUČASNÝ STAV OSTROVA
- 2.3 SPOJENÍ OSTROVA S MĚSTEM

3 Návrh řešení

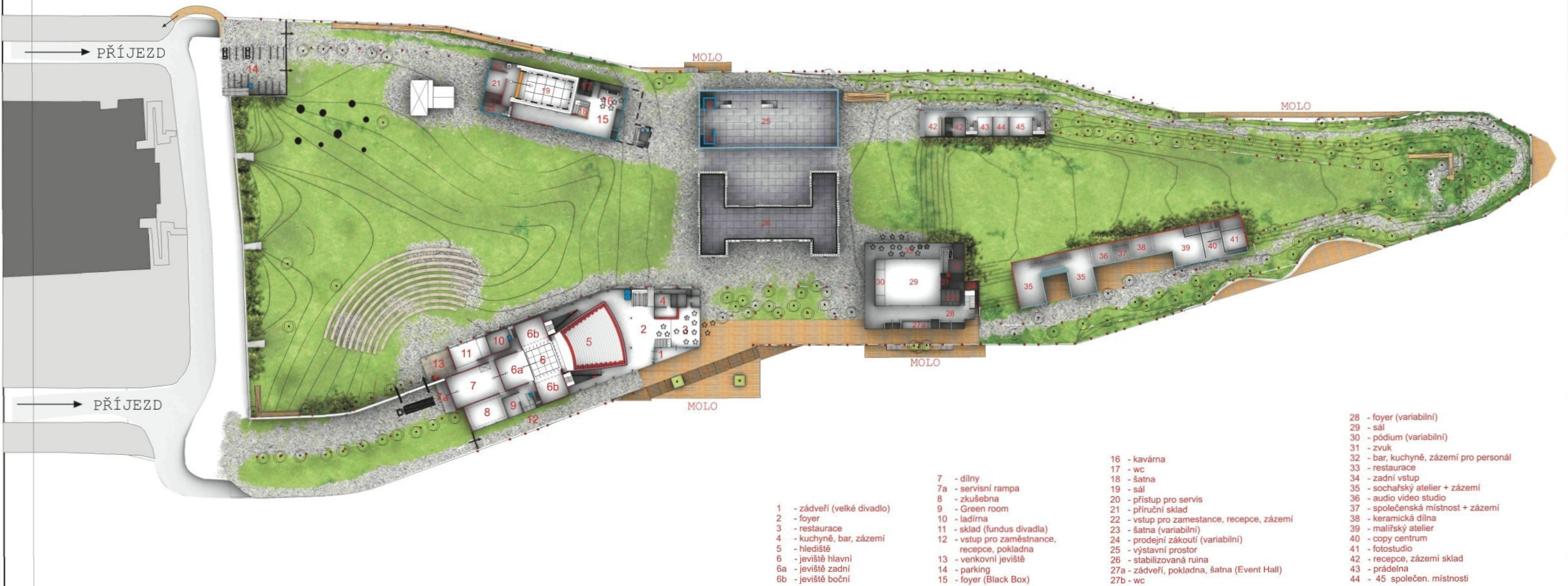
- 3.1 TAJEMNÁ ZAHRADA

4 Průvodní zpráva

- 4.1 URBANISTICKÉ A ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ
- 4.2 ZELENÁ ZEĎ
- 4.3 STROMOVÉ CESTY
- 4.4 VNITŘNÍ PARK

5 Technická zpráva

- 5.1 ARCHITEKTONICKÉ A STAVEBNÍ OBJEKTY
- 5.2 OBJEKTY, ARCHITEKTONICKÉ, DISPOZIČNÍ A KONSTRUKČNÍ ŘEŠENÍ
 - 5.2.1 *Divadlo a amfiteátr*
 - 5.2.2 *Event Hall*
 - 5.2.3 *Ateliéry a bydlení pro umělce*
 - 5.2.4 *Obytné bungalovy*
 - 5.2.5 *Galerie Smallpox Hospital Ruin*
 - 5.2.6 *Black Box Theatre*
 - 5.2.7 *Technické objekty – správce a ochranka*
 - 5.2.8 *Technické objekty – kanceláře a infoboxy*
- 5.3 DOPRAVA
 - 5.3.1 *Podzemní příjezdová komunikace*
 - 5.3.2 *Lodní doprava*
- 5.4 SÍTĚ
- 5.5 OSVĚTLENÍ
- 5.6 SEZNAM PŘÍLOH

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

1 Zadání - Roosevelt Island Universal Arts Center

Citace ze zadání:

.... Místo: Jižní cíp Rooseveltova ostrova na řece East River v New Yorku naproti budovám OSN.

Komentář: Předmětem řešení je návrh centra umění ve smyslu vypsání mezinárodní soutěže, zahrnujícího úpravy prominentně situovaného soutěžního území a ruiny bývalé nemocnice. Očekáváno je vytvoření poskytujícího optimální podmínky pro aktivity předepsané soutěžním zadáním a celková kultivace jižního cípu ostrova.....

2 Rozbor místa a úkolu

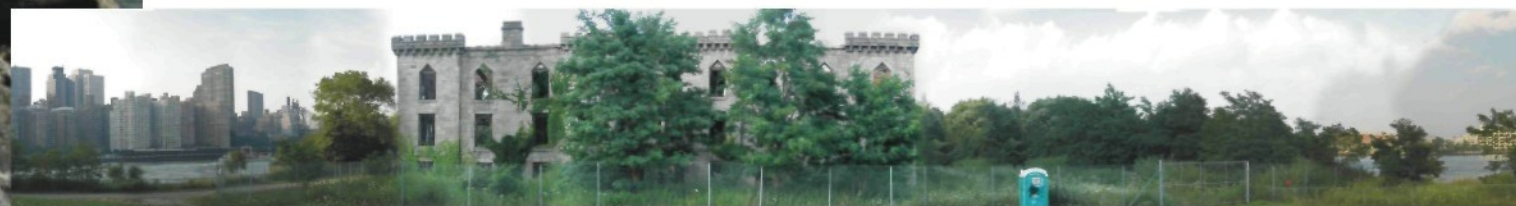
2.1 Roosevelt Island v aglomeraci New York

Rooseveltův ostrov je zčásti přírodní a zčásti umělý, navážkou vytvořený ostrov na řece East River v New Yorku. Řeka East River má v této části šíři cca 750 m a je překlenuta mostem Queensboro Bridge, jehož střední pilíř je situován v ose ostrova. Ostrov leží mezi Manhattanem a Queensem podél střední části ostrova Manhattan (přibližně v úrovni Central Parku). Jižní cíp Rooseveltova ostrova je vzdušnou čarou západním směrem vzdálen asi 800 metrů od sídla OSN a cca 1,5 km od Empire State Building. K soše Svobody je to vzdušnou čarou méně než 10 km.

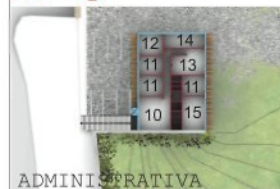
Z této informace je zřejmé, že náhodnému chodci či turistovi nabízí západní pohled z Rooseveltova ostrova ničím nerušený výhled na jedno z nejslavnějších světových panoramat. Pohled opačným směrem, ať už z Manhattanu, či z Rooseveltova ostrova je však podstatně chmurnější. Na východním břehu East River je možné spatřit jen šedé a nevzhledné doky, parkoviště, sklady a továrny průmyslového Queensu.

2.2 Současný stav ostrova

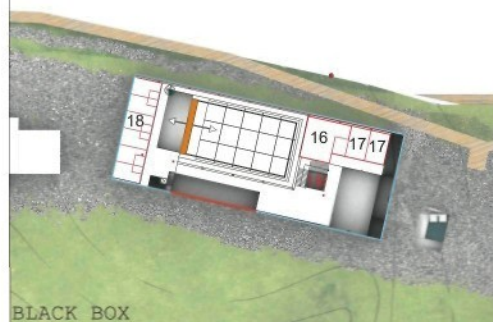
Rooseveltův ostrov je dlouhý 3,2 km a v nejširším místě 250 m široký. Ostrovu se nejspíš vyhnul stavební boom první poloviny minulého století. Možná proto, že je příliš malý, dlouhý, úzký a nepřístupný, než aby vzbudil zájem investorů.

1. np

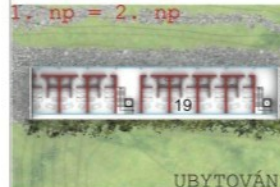

ADMINISTRATIVA

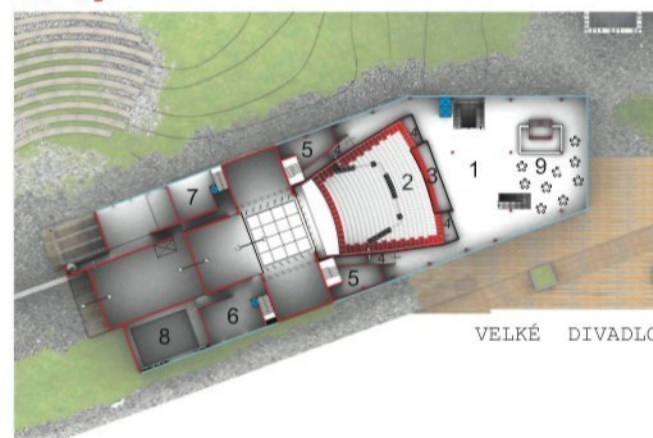
BLACK BOX

1. np = 2. np

UBYTOVÁNÍ

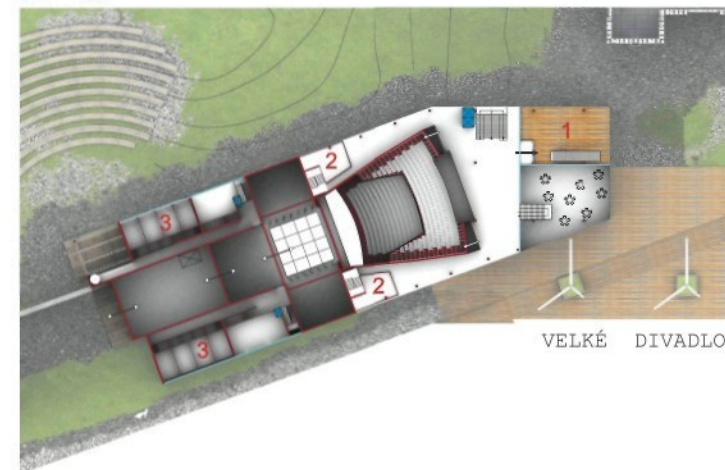
1. np

VELKÉ DIVADLO

1 - foyer	11 - kanceláře
2 - balkon (hlediště)	12 - server, počítače
3 - zvuk	13 - denní místnost, kuchyně
4 - akustické zádveří	14 - archiv
5 - wc	15 - zasedací místnost
6 - vlasekná, maskérna	16 - režie
7 - korepetice	17 - kanceláře
8 - zkušebna (ochoz)	18 - šatny
9 - bar, zázemí	19 - dvoulůžkové pokoje, zázemí kuchyňka
10 - vstup, recepce, čekárna	

2. np

VELKÉ DIVADLO

1 - terasa
2 - wc
3 - šatny

3. np

VELKÉ DIVADLO

1 - kanceláře
2 - šatna techniků
3 - výstup na terasu
4 - střešní terasa

4. np STROMOVÁ STEZKA

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

Nakonec zde byl v letech v 19.století vybudován nemocniční komplex, který je stále funkční. Nemocnice zabírá dvě severní třetiny plochy. Budovy jsou umístěny na podélné ose, většinou komponovány do symetrických dvojic. Některé, ve tvaru rozevřeného „V“, budí dojem, že architekt, měl v úmyslu vytvořit půdorys připomínající rybí páteř. Mezi budovami jsou umístěna dvě fotbalová a jedno a baseballové hřiště, bazén a především mnohá parkoviště. Severní část ostrova je více pokryta zelení a její nejpříjemnější částí je severní cíp s parkovou úpravou a vzrostlými stromy. Po pravém břehu severní poloviny ostrova (nad Queensboro Bridge) se nabízí velmi hezká procházka s výhledem na panorama Manhattanu. Ostrov je zasíťován cca 8 km silnic a parkovišť. Jižní část ostrova je devastovaná. Opuštěné budovy byly ponechávány svému osudu, postupně chátraly a obrůstaly náletovou zelení. Jižní cíp ostrova se navíc od roku 1945 postupně navážkou prodloužil o celých 250 metrů. Nově vzniklá plocha již nebyla nijak kultivována. 500m dlouhý jižní cíp ostrova, jehož řešení je předmětem této práce, je zcela opuštěný. Ze situace vyplývá, že ostrov nikdy nebyl urbanisticky koncepčně řešen. Zástavba i komunikace vznikaly a zanikaly živelně. Město žilo jinde a o ostrov nebyl zájem.

Objekty, které dle zadání musí zůstat zachovány:

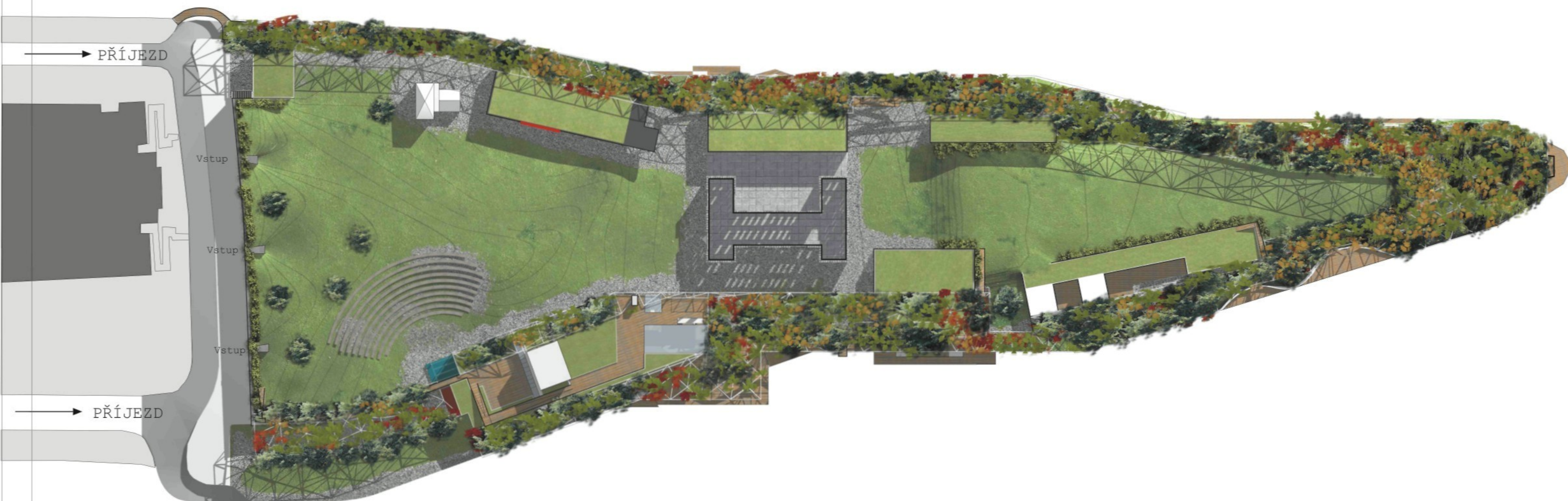
- 1 **Smallpox Hospital Ruin**, ruina staré nemocniční budovy, postavené v novogotickém stylu architektem Jamesem Renwickem jr. v letech 1854 až 1857. Ze stavby zůstaly jen obvodové zdi obložené žulou a podmínkou soutěže je zachování a konzervace ruiny zařazené do seznamu národních památek státu NY (žel, tomuto statusu neodpovídá péče stavbě věnovaná. Ruině hrozí v brzké době definitivní zhroutilí).
- 2 V nepoměrně lepší kondici se zdá být budova **Strecker Memorial Laboratory**, postavená architekty Withersem a Dicksonem v novorománském stylu v roce 1892. Budova je opuštěná, byla donedávna využívána jako elektrická rozvodna pro trasy E a V metra pod povrchem.
- 3 Nouzový východ z metra. Nemá valnou architektonickou hodnotu, ale z bezpečnostních důvodů musí být zachována jeho průchodnost.

2.3 Spojení ostrova s městem

Přestože je ostrov poměrně dlouhý, vede na něj pouze jediný příjezd přes ocelový Roosevelt Bridge. Ten překonává 150 m široký East Channel řeky East River v severní části ostrova ze strany Queensu. Z Manhattanu je tedy ostrov dostupný jen přes Queensboro Bridge až hluboko do Queensu a poté je nutné vrátit se zpět 1,2 km na sever k Roosevelt Bridge.

Pěší návštěvník může volit cestu přes Queensboro Bridge a nebo využít speciální lanovku z Manhattanu. Příjezd metrem možný není.

Dílem, avšak jen zřídka a nikoliv pravidelně, je možno dostat se na ostrov lodí, jediné malé přístaviště je na západním břehu severního cípu.

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

1 - Patrick Blanc / <http://www.archinet.cz/> :: Les nebo vertikální zahrada, žádají klienti po architektu 15.07.2005
2 - Edouard François / Water Station in Amiens
3 - Duncan Lewis + Edouard François / school Thiais / France / 1996
4 - Plant Architect / Howland Garden / Toronto / Canada 2002

3 Návrh řešení

3.1 Tajemná zahrada

Zadání soutěže „Centrum umění na Rooseveltově ostrově“ (the Roosevelt Island Universal Arts Center, dále jen Centrum) s novou operou a galerií nepřímou vybízí účastníky k odvaze vytvořit pro NY novou dominantu. Skromnost není na místě, spíše se dá předpokládat, že zadavatelé očekávají netradiční řešení. K tomuto přístupu vybízí i ten prostý fakt, že se jedná o ostrov. Je to izolované území, které se nemusí vůči ničemu v okolí vymezovat. Stopadesát metrů vodní plochy West Channelu, industriální horizont Queensu a nevýrazná stávající zástavba vytváří dostatečně velký obstup pro to, aby nově vytvořené **Centrum** přitáhlo pohledy obyvatel a návštěvníků z Manhattanu.

V New Yorku, díky plochému pobřežnímu reliéfu, je lidská činnost jedinou krajinnotvornou silou. A z tohoto pohledu pak platí, že v NY, v „hlavním městě světa“, jak je někdy nazýván, je, nebo může být dominantou (a to při vši účtce ke skvostům této megapolis) prakticky cokoli. Měřítkem se pak snadno může stát jen intenzita – vítězí výška, barevnost, třpyt, hmota.

Proto jsem vytvořil řešení, které otáčí pozornost od vnějších věcí k vnitřním, od explicitně daného k nepřímému náznaku, k nevyslovenému tajemství.

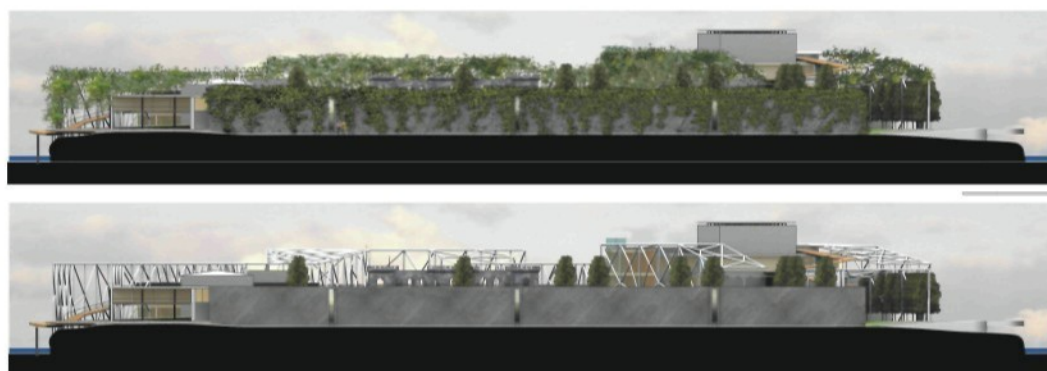
Jak už napověděla dvě lehce protikladná motta v úvodu zprávy, cílem řešení jižního cípu ostrova (alespoň této části) je postavit do zorného úhlu NY kus území, které sice přitáhne pozornost, ale především vyvolá v pozorovateli dílem zklidňující emoci pohledu do zeleně, dílem příjemné retrospekce dětského znepokojení z něčeho neznámého a příjemně tajemného.

Pět kluků v Zahrádě Jiřího Trnky se vydalo na průzkum tajemné zahrady. Nalezli tam velrybu, starého, zlostného, ale sympatického kocoura a mluvícího trpaslíka. Stejně tak se může obyvatel Manhattanu vydat do tajemné zahrady a nalezne tam divadla, galerie, pohled na tvořící umělce, les s „tajemnými“ cestičkami (jedna povede v korunách stromů), zákoutí ve stále majestátních ruinách Smallpox Hospital Ruin. Zkrátka totéž co 5 kluků Jiřího Trnky. Dobrodružství. Nikoliv však to dobrodružství, které zvyšuje hladinu adrenalinu v krvi – toho nabízí centrální downtown na Manhattanu víc než dost a 24 hodin denně. Od podobného ruchu si chce obyvatel města třeba odpočinout. A na jižním cípu ostrova může. Nalezne zde to, po čem podvědomě touží. Místo, kam by utekl a schoval se alespoň na chvíli do klidu, ticha zeleně, soukromí a tajemna, které více pohladí než zneklidní. Pocitově se od Manhattanu vzdálí. Ale stejně jako malé dítě, které si jde ověřit, jestli je maminka stále v dosahu, i návštěvník **Centra** si může v mnoha průhledech zelení, podél dvou okružních stezek ověřit, že Manhattan je a zůstal tam, kde byl a že je stále, i když se to nezdá, velmi blízko.

Změní se i pohled z Manhattanu. Tam, kde ve výhledu dominovaly šedé doky, se najednou objeví tajemný ostrůvek s až dvacet metrů vysokou hradbou neproniknutelné zeleně. Pozorovatel sice zaznamená jakýsi pohyb za zelenými zdmi, ale bude zažívat stejný pocit, jaký zažívali kluci při pohledu do klíčové dírký zrezivělé branky staré zahrady. **Co je čeká za zdí?**

POHLED OD QUEENSU

POHLED OD SEVEROVÝCHODU

POHLED OD JIHOZÁPADU

POHLED OD MANHATTANU

1 - Patrick Blanc / Green bridge / 21st Century Museum of Contemporary Art, Kanazawa/ Japan/2000-04
 2 - Andr e Putman + Patrick Blanc / Garden or Pershing Hall / Paris / France /2001
 3 - Patrick Blanc /http://www.archinet.cz/: Les nebo vertikální zahrada, řádají klienti po architekttech I./ Helena Řihánková 15.07.2005
 4 - LENNÉ, Joseph , 1801 - 1900 A.D., park Sanssouci, Potsdam / foto Jiří Suchomel 1997

4 Průvodní zpráva

4.1 Urbanistické a architektonické řešení

Architekturou je zde pojetí celé pobřežní obvodové části a vytvoření neprodyšně oddělené „tajemné zahrady“. Budovy v konceptu jsou volně rozmístěny po obvodu ostrova a zcela se podřizují zeleni, která je obepíná a prolíná a dává jim konečnou tvář. Přitom je halí před zraky zvenčí a dává pocit soukromí. Proto jsou objekty ryze účelové až banální, všechny konstrukce jsou jednoduché, odlehčené, prosklené, nebo zarostlé zelení tak, aby nerušily a nestrhávaly na sebe pozornost. Vše je možné otevřít a setřít tak hranici mezi „uvnitř“ a „venku“. Architekt se nepředvádí, a nestrhává na sebe pozornost na úkor atmosféry. Hodnocení architektury a vybavení jednotlivých staveb by nemělo být v centru zájmu návštěvníka. Důležitá je zeleň, atmosféra prostoru a toho, co se v něm děje.

4.2 Zelená zed'

Efekt uzavřené tajemné zahrady je založen především na husté zelené bariéře, která neprodyšně uzavírá území cípu ostrova ve tvaru rovnoramenného trojúhelníka.

Základna je tvořena masivní příčnou zdí oddělující cíp od zbytku ostrova. Zed' s několika úzkými průchody vede napříč ostrovem a na západním břehu se pravoúhle lomí a vede až k zadní rampě divadla (kamiony na obsluhu divadla projíždějí kolem ní). Zed' porostlá popínavými rostlinami dotváří dojem celého území **Centra** jako tajemné zahrady „za zdí“ i vůči pohledům ze severu a zejména s Queensboro Bridge. Zed' jasně a jednoznačně opticky vymezí prostor jižního cípu, nicméně její hlavní funkcí je i bezpečnostní oddělení vnitřního prostoru, který bude žít svým vlastním životem a návštěvníci budou muset respektovat jistá provozní omezení.

Dvě zelené bariéry vedoucí po obou březích a sbíhající se v jižním cípu ostrova jsou vytvořeny 15 až 20 m vysokou kovovou konstrukcí obrostlou zelení. Bariéra je nejmasivnější (až 50 m široký blok) na západní straně, směrem k Manhattanu a v „sherwoodském lese“ v jižním cípu. Vůči divákům a návštěvníkům se zeleň chová podobně jako Goretex k vodě. Zvenčí je neprůhledná, zatímco zevnitř je možné nalézt mnoho mezer a volných výhledů. Vidět a nebyť viděn, stejně jako houbař na kraji lesa. Z pole neviditelný a přitom vidící do otevřené krajiny.

Zelená bariéra navíc výrazně probarví pohled na ostrov. Mix různých druhů stromů, keřů a popínavých rostlin vytvoří celoročně se měnící barevnou mozaiku. Druhy rostlin jsou vybírány tak, aby bariéra byla pokryta zelení celoročně, aby v každém ročním období nabízela zajímavé barevné kombinace a aby systém byl funkční již od začátku (systematická odborná péče a kombinace rychle a pomalu rostoucích dřevin).

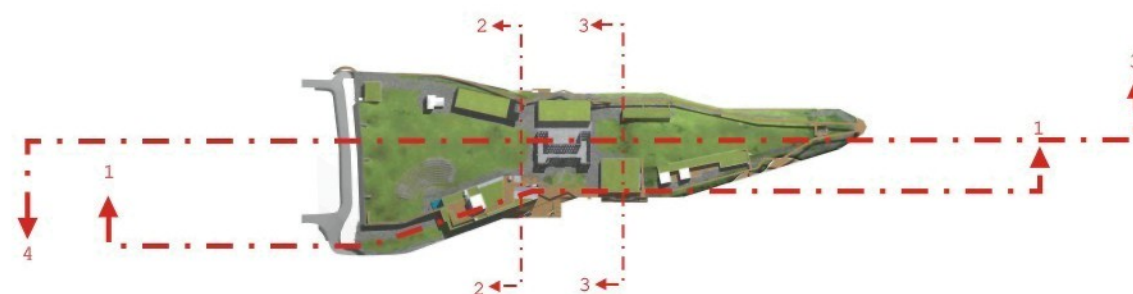
Podélný řez 1

Příčný řez 2

Příčný řez 3

podélný řez 4

podélný řez 3

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

1 - 2 Valley of the giants/ Australia/ foto: Pavel Nalezený
3 - <http://media1.f.a.vslib.cz/cgi-bin/cuwp.cgi> /foto Jiří Suchomel 1991

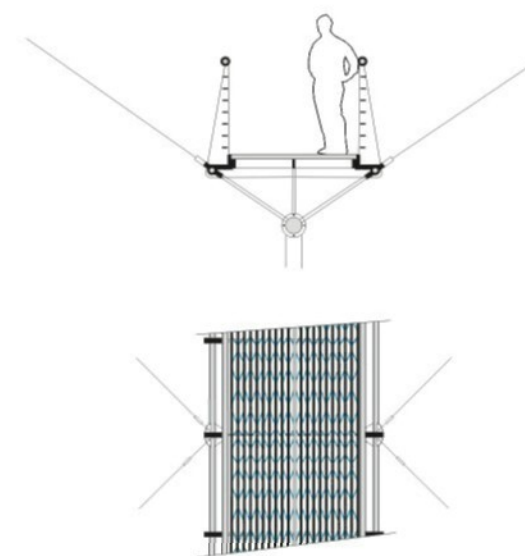
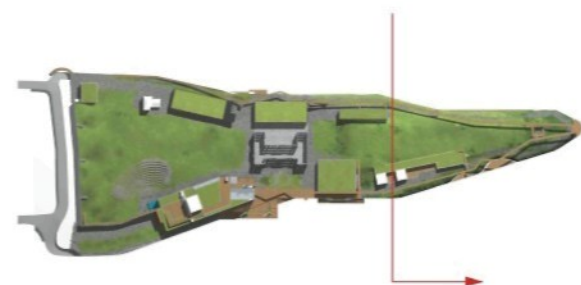
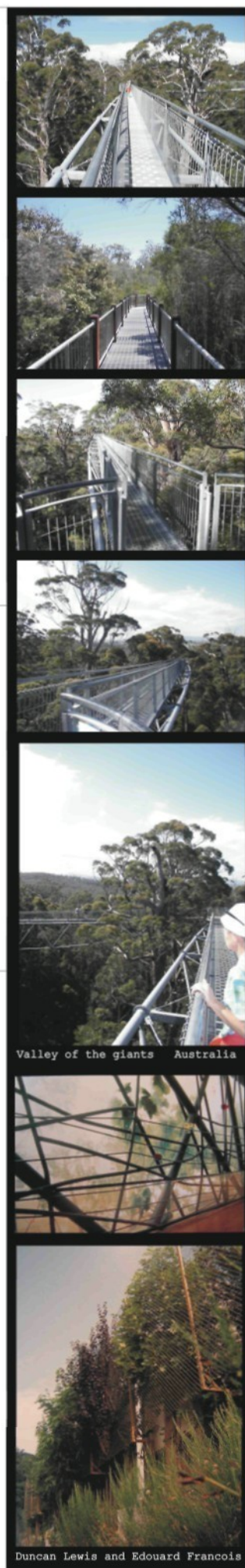
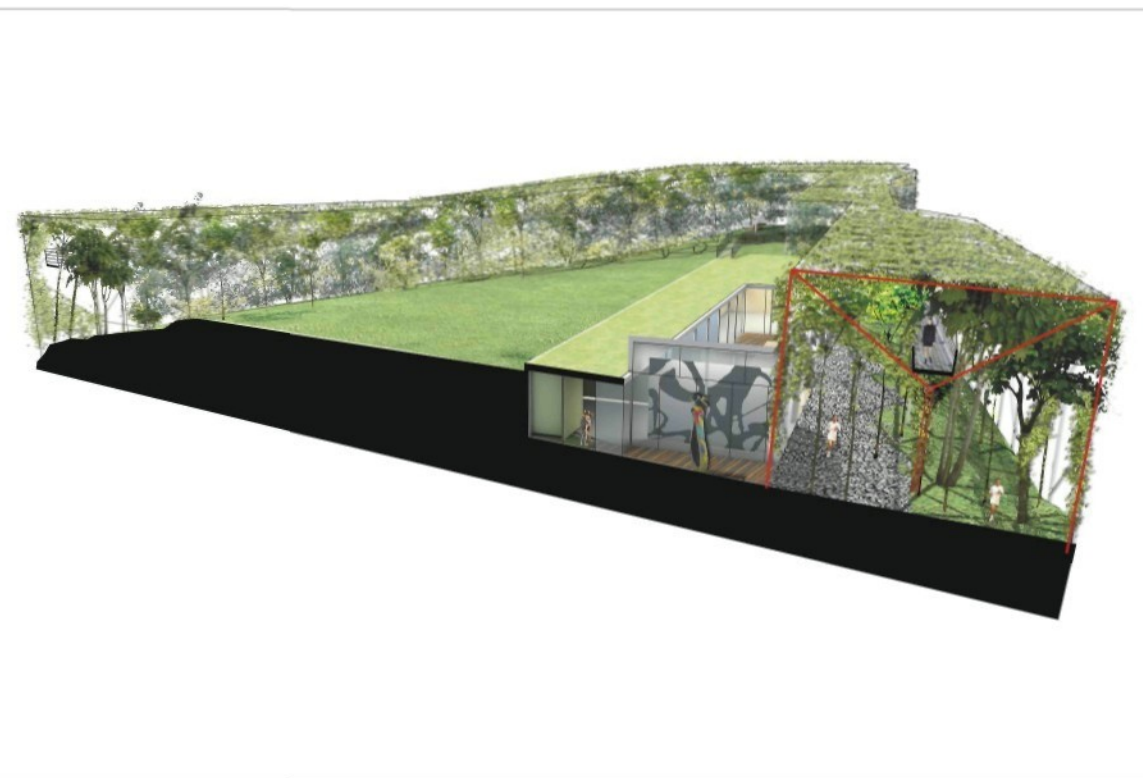
4.3 Stromové cesty

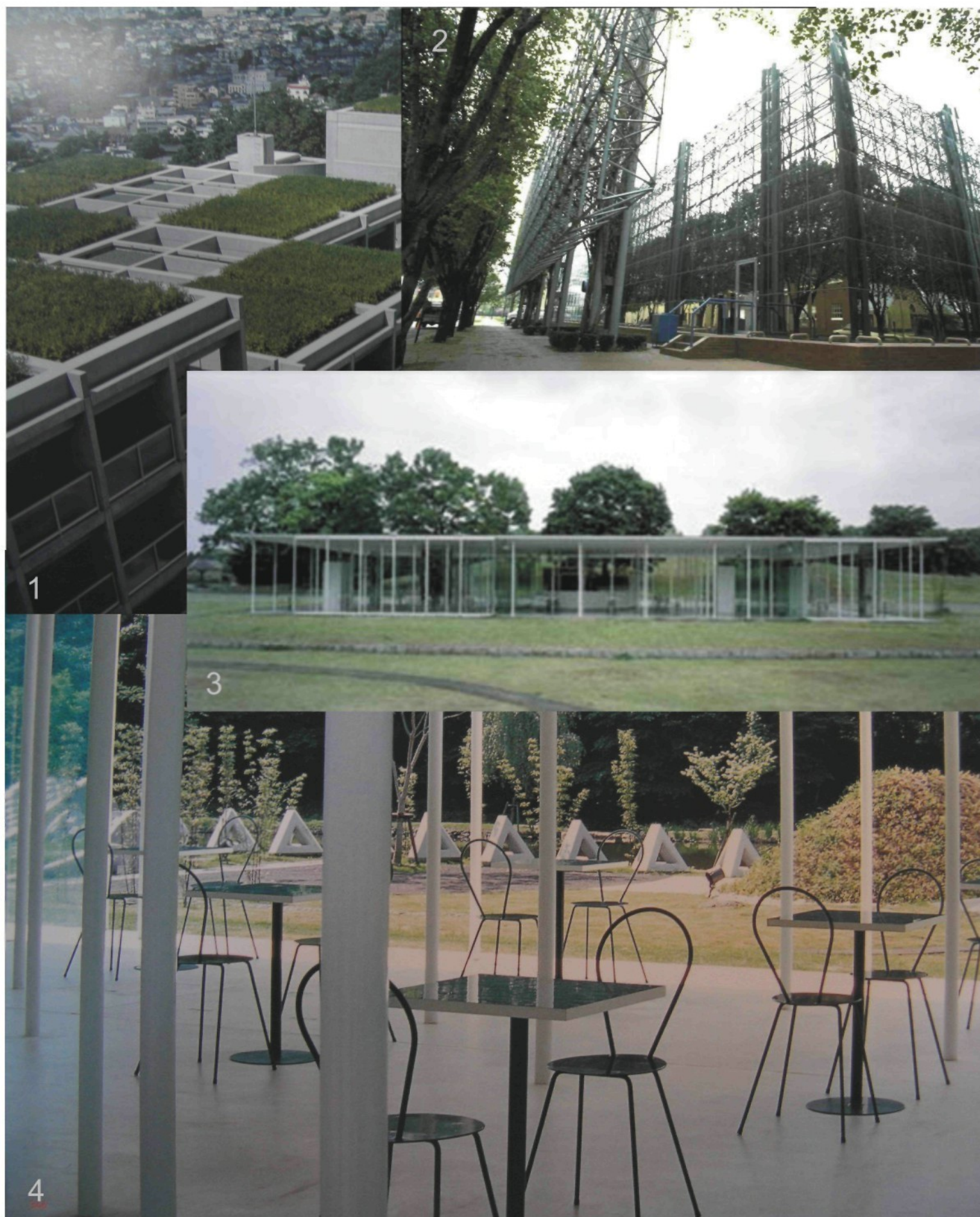
Zelenou bariérou vedou dvě okružní cesty. Jedna se prodírá na úrovni terénu mezi stromy a konstrukcemi od severní zdi, kolem divadla, Event Hall a uměleckých dílen až do jižního cípu ostrova, kde je vegetace nejhustší. Tam je možné na chvíli pomyslný „sherwoodský les“ opustit a rozhlédnout se po okolí, především na jedno z nejpůsobivějších panoramat Manhattanu. Cesta se vrací po východním břehu zpět.

Paralelně s pozemní stezkou vede v korunách stromů visutý chodník, ze kterého se otvírají pohledy nejen směrem k Manhattanu, ale i dovnitř ostrova, do volného prostoru s dominantou Smallpox Hospital Ruin. Oba konce cesty začínají uvnitř areálu hned za zdí, za vstupem ze severu.

4.4 Vnitřní park

Vnitřní prostor, obehnaný hustou zelenou bariérou je pojímán velmi volně jako zelená parková plocha určená k procházkám, hraní s dětmi nebo jen k povalování. Především ale slouží jako společný venkovní prostor přilehlých objektů - divadla s amfiteátr, alternativní scény (Black Box Theatre), galerie a Event Hall. Do blízkosti amfiteátru je situováno dětské hřiště, které umožní dětem sledovat se svými rodiči dění na otevřené scéně i z jednoduchých prolézaček, tedy v jiné poloze, než jen ve způsobném sedu, a přitom bezpečně.

1 - Tadao Ando / Rokko Housing I., 1983 Kobe, Japan
 2 - <http://media1.f.a.vsilb.cz/cgi-bin/cuwp.cgi> / foto Jiří Suchomel 1991
 3 - 4 Kazuyo Sejima + Ryue Nishizawa / SANAA / N-Museum / Wakayama / Japan / 1995

5 Technická zpráva

5.1 Architektonické a stavební objekty

Celá konstrukce nesoucí zeleň a vlastní architektonické objekty, které z ní vyrůstají podél celého pobřeží (východního i západního), přímo vytváří jediný svébytný výtvarný architektonický útvar. Po výsadbě zeleně konstrukce postupně zaroste, téměř zmizí a stane se součástí toho, co tvoří „tajemnou zahradu“ a bude člověkem trvale objevováno. Konstrukce a treláže jsou zhotoveny z nerezových příhradových nosníků, trubek a lanek.

5.2 Objekty, architektonické, dispoziční a konstrukční řešení

Všechny budovy (s výjimkou divadla) jsou jednoduché pravoúhlé kvádry. Vnitřní prostorové dispozice jsou dimenzovány dle zadání soutěže (viz. kapitola Space Requirements).

Výčet a popis objektů sleduje okružní „pout“ tajemnou zahradou“. Začíná u západního vstupu severní zdi, vede po břehu až na cíp, kde se otáčí a vrací po východním břehu zpět ke zdi.

5.2.1 Divadlo a amfiteátr

Prvním objektem v cestě je kvádr budovy divadla. Objekt vyrůstá z pobřežního systému zeleně (s výjimkou provaziště, jehož střeška je nejvyšším bodem Centra), nepřevyšuje jej a tvoří s ním jeden celek. Architektura divadla je z hlediska hmotového řešení navržena klasicky, jako kvádr, s vystupující hmotou provaziště.

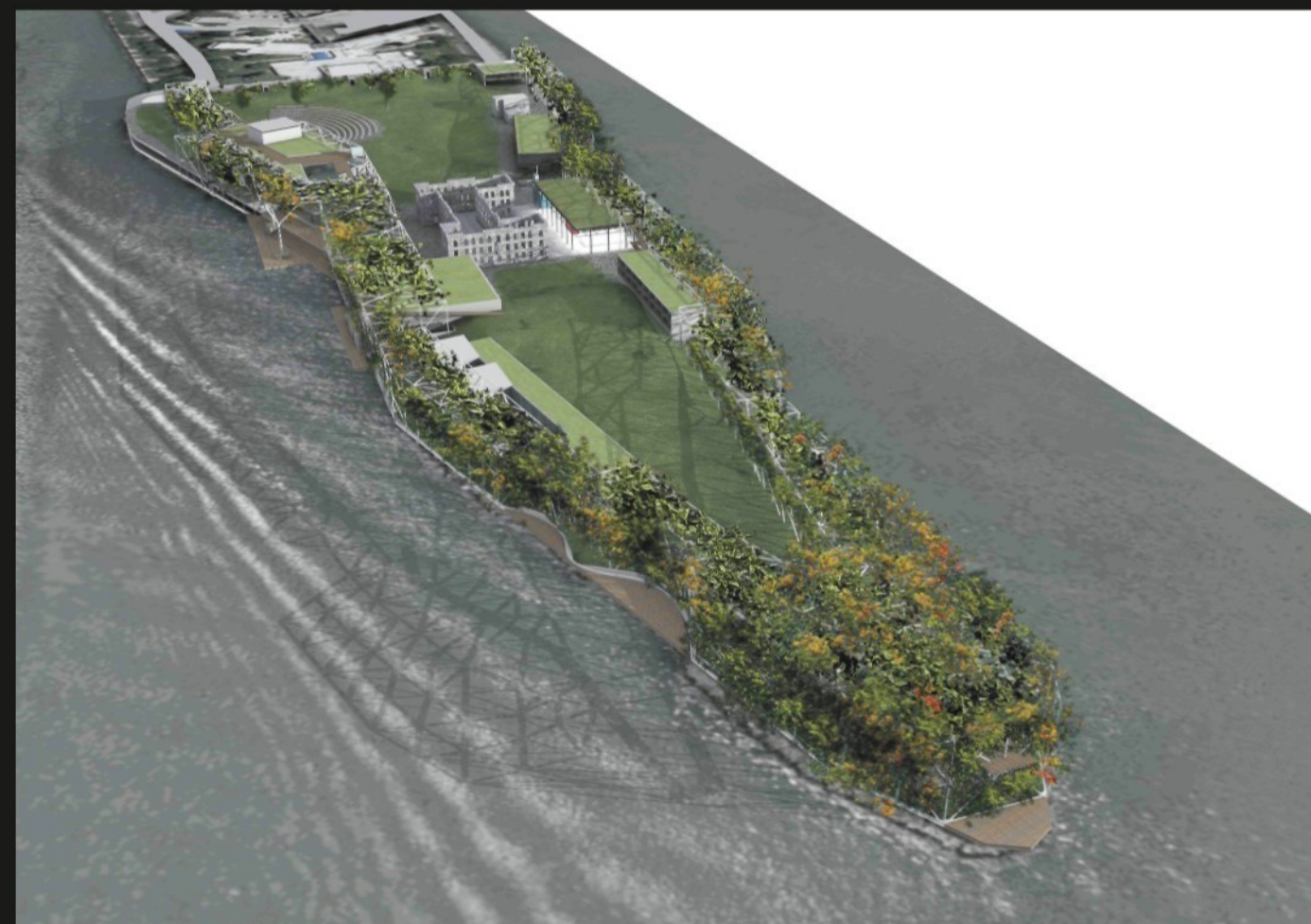
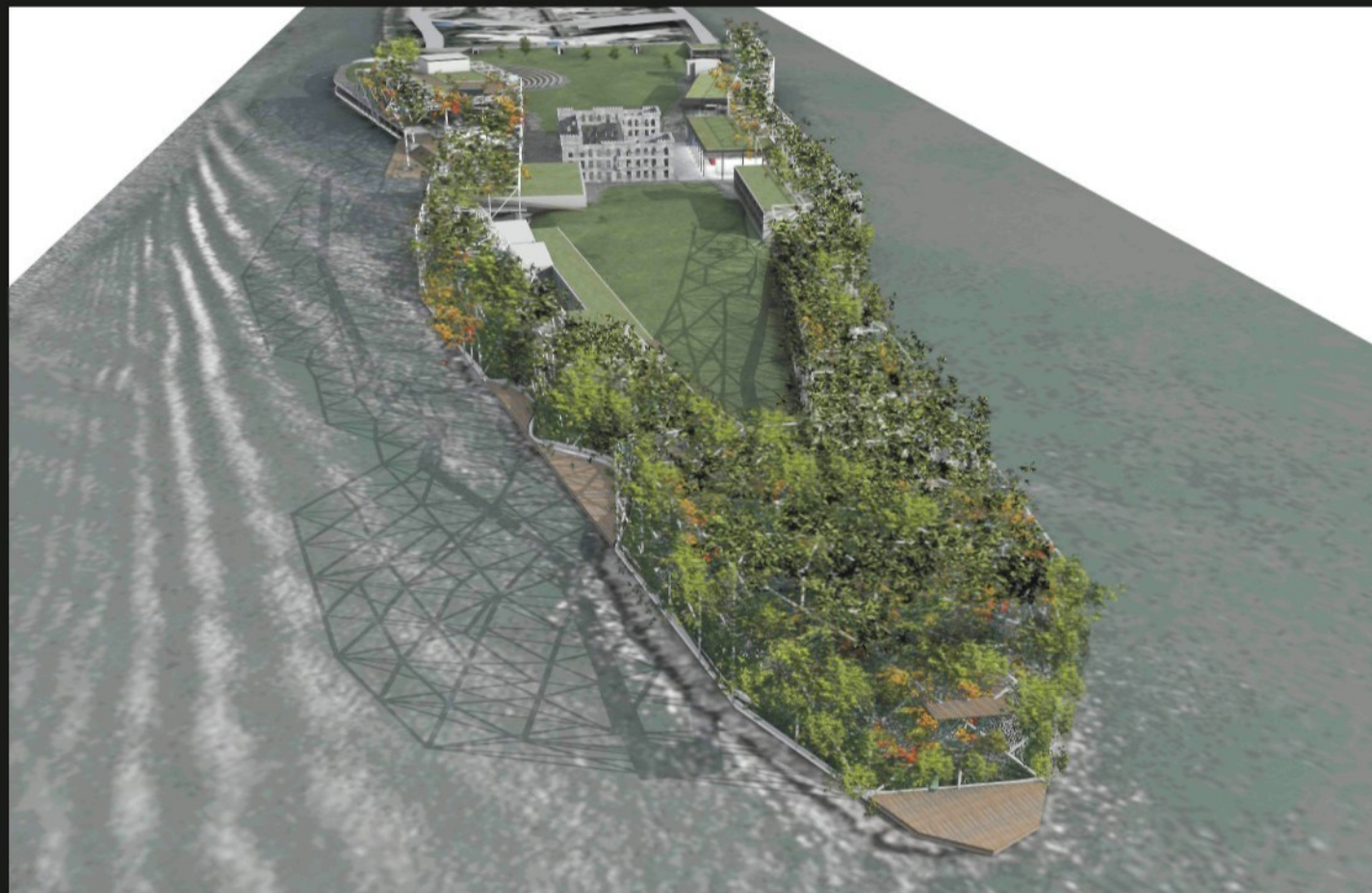
Vnitřní dispozice prostor je tradiční, s důrazem na dodržení akustických požadavků a optimálního výhledu pro diváky. Hlediště je amfiteátr s balkonem, k dispozici je orchestřiště a jedno hlavní, dvě boční a jedno zadní jeviště. Scéna umožní inscenovat činoherní, baletní i operní představení pro 600 až 700 diváků (včetně cca 60 handicapovaných).

Kvádr budovy divadla je konstrukčně řešen jako kombinace stěnového a sloupového systému. Obvodové zdi hlediště, jeviště a provaziště tvoří nosnou železobetonovou skořepinu pro příhradovou desku pochozí střešky. Obvodový plášť je prosklený. Část nad provazištěm je zatravněná a není pochozí.

Do divadla jsou dva přístupy. První podzemní podlaží (na úrovni vodní hladiny) slouží návštěvníkům, kteří přijeli taxíkem, přízemí je dostupné pro pěší návštěvníky i pro cestující, kteří přijeli lodí.

V přízemí (v úrovni terénu) je restaurace, koncipována variabilně tak, aby bylo možné obsloužit jak prostor foyeru, tak i venkovní prostor mezi divadlem a Event Hall. V prvním patře (proti vstupu do hlediště) je bar. Divadlo je též možné opustit střeškou, přes kterou prochází visutá lávka stromové cesty.

V zadní části divadla je zadní, otevřená scéna amfiteátru, kde je možné pořádat i velké koncerty. Má 12 m široký portál a prostor za zdí (v zeleném tunelu pod

1

2

3

1 - 2 Roofgarden in Venice / Daniela Moderini, Laura Zampieri and Ippolito Pizetti, architects / Itali / 1999
2 - West8 / Chiswick Park, London, UK 1999

konstrukcí) je využitelný pro umístění techniky, která není na jevišti nezbytná. Umělci mohou přicházet a odcházet nejen do divadla, ale i průchody ve zdi. Divadlo má na všech úrovních dořešeno požární únikové trasy. V zadním traktu divadla je veškeré potřebné zázemí (šatny, sklady s rampou, green room atp.).

5.2.2 Event Hall

Druhým objektem na okružní cestě je multifunkční objekt Event Hall. Stejně jako divadlo vyrůstá objekt z pobřežního systému zeleně, nepřevyšuje jej a tvoří s ním jeden celek. Architektura je navržena jako jednopodlažní kvádr. Hlavní sál je velký 450 m², ale po otevření dvou vnitřních stěn je k dispozici až 840 m² pod střechou plus „neomezený“ prostor venku (včetně vnějších prostor galerie).

Objekt má vlastní zázemí – bar, restauraci s kuchyní a nabízí možnost rautů, konferencí a slavností pro 300 lidí. Společně s divadlem je nejdůležitějším objektem **Centra**.

5.2.3 Ateliéry a bydlení pro umělce

Třetím objektem podél okružní cesty bezprostředně za Event Hall jsou umělecké dílny. Tvořeny jsou jednoduchými kubusy. Prostor dílen a ateliérů je flexibilní a předpokládá se, že jednotliví tvůrci budou schopni „vykolíkovat“ svá území bez konfliktů.

Jsou zde umístěny malířské, hrnčířské, sochařské dílny, audio-video laboratoř a fotolaboratoř (včetně fotoateliéru) a nezbytného zázemí pro cca až 65 umělců (viz zadání).

Dílny jsou otevřené směrem k pobřeží, do zeleně (s průhledy na Manhattan) a k oběma úrovním zelených tras (pozemní a stromová). Procházející i probíhající návštěvníci se mohou kdykoliv zastavit a tvořící umělce svým zájmem příliš nerušit.

5.2.4 Obytné bungalovy

Po dosažení špičky jižního cípu (s otevřeným výhledem na Manhattan) je možné se vrátit po východním břehu zpět na sever. Na trase můžeme 7 celoročně obyvatelných, třípodlažních bungalovů. Tvořeny jsou jednoduchými kubusy zasazenými do svahu a otevřenými směrem k Manhattanu, do nitra ostrova (mj. i pro zachování soukromí obyvatel před zraky návštěvníků na stromové cestě). Bungalovy poskytují možnost příležitostného ubytování pro umělce a návštěvníky v 14ti plně vybavených (WC, sprcha, kk) dvoulůžkových pokojích. Přízemí bungalovů slouží jako technické zázemí.

5.2.5 Galerie Smallpox Hospital Ruin

Dále při cestě na sever narazíme na třetí nejvýznamnější objekt Centra, na galerii. Hmota jednoduchého kvádru galerie je v relaci s hmotou Smallpox Hospital Ruin ve tvaru „H“, na kterou přirozeně navazuje. Je zde uplatněn princip kontrastu kamenného zdiva ruiny s totálně proskleným kvádrem galerie.

1 - SCHINKEL, Karl Friedrich, 1801 - 1900 A.D., zahradní pavilon v Sanssouci / foto Jiří Suchomel 1997
 2 - 3 - 4 Ludwig Mies van der Rohe / Neue National Galerie, Berlin, 1965-68
 5 - Bebauung Gross Sankt Martin, Köln / vícebytové domy / foto Jiří Suchomel 1996
 6 - <http://media1.f.a.vslb.cz/cgi-bin/cuwp.cgi?directArg=KLS15846,1576/> foto Jiří Suchomel 1991

Tato část může fungovat jako open space gallery pro venkovní umělecké instalace, různé workshopy a bienále. Zdi ruiny svým klidem a majestátností zarámují vystavené exponáty, prostor je zvláště vhodný pro výstavy soch.

Nadzemní část galerie je tvořena proskleným ocelovým skeletem s velkoplošným zastřešením velkorozponovou příhradovou deskou, tak, aby to umožnilo zcela variabilní využití výstavní plochy o rozměrech 20x50m. Podzemní patro (na úrovni vodní hladiny) disponuje sálem 17x30m a prostory technického zázemí (sklady).

5.2.6 Black Box Theatre

Posledním účelovým objektem Centra na okružní trase je opět jednoduchý kvádr alternativní divadelní scény, Black Box Theatre.

Objekt alternativní scény je podobně jako galerie tvořen proskleným ocelovým skeletem s velkoplošným zastřešením velkorozponovou příhradovou deskou tak, aby to umožnilo zcela variabilní využití plochy o rozměrech 20x12m. Prostor scény tvoří patnáct polí 4x4m s elevací od nulové do výšky až do 3 m, což umožní výškové napojení na balkon (přístupný schodištěm) a vytvoření variabilních tvarů scény a hlediště. Na balkonu je umístěna pojízdná obslužná lávka. Scéna má kapacitu až 400 lidí. Objekt se dá celý otevřít (velkoplošná posuvná vrata) směrem k volnému středu ostrova a je možné zde pořádat i akce většího rozsahu (ať už koncerty či mítinky) pro několik stovek posluchačů volně rozložených na trávníku. Divadlo má malé operativní zázemí, využívá skladů velkého divadla a materiál je přivážen dodávkami nebo elektromobily.

5.2.7 Technické objekty – správce a ochranka

Objekt Strecker Memorial Laboratory zůstal zachován ve smyslu zadání a slouží jako zázemí pro správce a ochranku. Poznámka: funkce nouzového východu z metra bude zachována. Nadzemní konstrukce bude odstraněna a nahradí ji zevnitř otvíratelný (nouzově) rošt.

5.2.8 Technické objekty – kanceláře a infoboxy

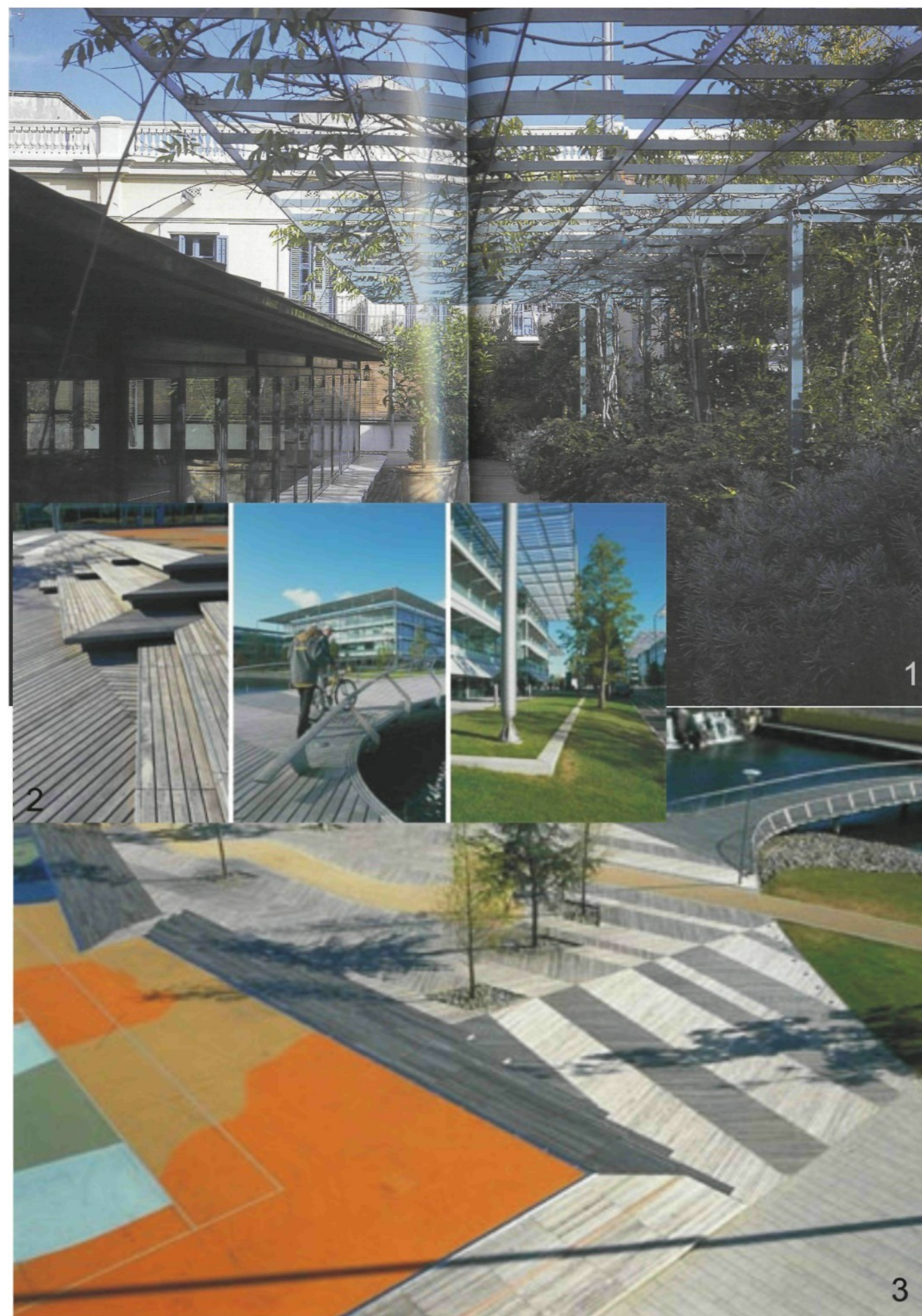
Objekt na severovýchodním vstupu Centra je určen pro kanceláře (požadavek zadání) a infobox (druhý infobox slouží u lodního příjezdu v Event Hall). Objekt je koncipován jako jednoduchý prosklený pavilon na ocelových sloupech tak, aby bylo možné jej podjíždět do a z areálu, či pod ním parkovat.

5.3 Doprava

5.3.1 Podzemní příjezdová komunikace

Jako jediný možný je i nadále využíván příjezd automobilů na ostrov přes Roosevelt Bridge v severním cípu. Stejně tak bude možné využívat parkovací plochy tamtéž. Do **Centra** se bude jezdit podzemním (mimo kontakt s chodci) obousměrně průjezdným přivaděčem, který zajišťuje příjezd k foyeru divadla a má odbočku s otočkou pod Event Hall. Jeden vjezd je na západním, druhý na východním břehu. Povrch vozovky je v úrovni vodní hladiny (proti průniku

1 - Private Roofgarden / Pepe Cortés / Barcelona / Spain / 1998
2 - 3 West8 / Chiswick Park, London, UK1999

vody je navíc chráněn 1,5 m vysokou zdí). Mimoto je funkční pro veřejnost uzavřený příjezd pro kamiony s materiálem pro divadlo.

5.3.2 Lodní doprava

Oproti stávajícímu stavu bude v daleko větší míře využit lodní transport. Molo velkého přístaviště plynule přechází ve foyer Event Hall a divadla. Druhé, menší přístaviště je z východní strany ostrova a slouží k osobní dopravě umělců a návštěvníků dočasně žijících v několika obytných bungalovech. Předpokládá se, že do Centra bude zavedena samostatná pravidelná linka lodních taxíků.

5.4 Sítě

- Přívody médií (elektrina a voda) jsou napojeny na síť centrálního ostrova a rozvedeny podpovrchovými kolektory do všech objektů. Strojovny a trafostanice jsou zabudovány přímo v objektech.
- Odpady jsou svedeny do centrální čističky v severní část ostrova, v případě potřeby mohou být řešeny samostatně.
- Visutá lávka stromové cesty je využita pro rozvod el. energie a vody pro zavlažování zeleně a napájení umělých dešťů, vodopádů a tůní.

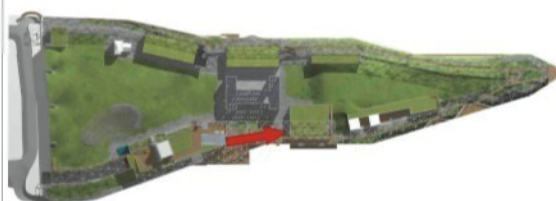
5.5 Osvětlení

Ostrov je osvětlen dílem samotnými prosklenými budovami (efekt velkých prosklených lampionů) a dílem bodovými zdroji ukrytými v zeleni. Světlo podtrhne tajemnost a iluzivnost přírody (iluze průniku světla měsíce a hvězd listovým stromů).

v Liberci dne 15.1.2006
zpracoval: Jakub Hlaváč

5.6 Seznam příloh

- Helena Řihánková 15.07.2005, rubrika Životní prostor, Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architektech I
- Helena Řihánková 30.07.2005, rubrika Životní prostor, Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architektech II
- zadání soutěže (2 listy)
- skicy
- situace širších vztahů (1list)
- situace řešeného území (1 list)
- půdorysy základních úrovní návrhu (4 listy)
- řezy + pohledy (2 listy)
- architektonický detail
- perspektivy (10 listů)
- prostorové řezy
- jednotlivé objekty

:: Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architektech I.

Helena Řihánková 15.07.2005, rubrika [Životní prostor](#)

Zeleň v jakékoliv své podobě přitahuje klienty.

Developeři již odhalili to, že sliby "zelených snů" musí být podloženy skutečnou nabídkou nestačí zakrslé stromečky sevřené v betonovém moři ani vynucené chodníčky s trávou. A vzhledem k tomu, že ne každá parcela je na dohled vzrostlému lesu, musejí si investoři a architekti pomáhat jinak. Dobrý nápad, jak zeleň proměnit z nouze v nosný architektonický a marketingový prvek, rozvíjejí ve Francii. Jde o takzvané vertikální zahrady - standardní ekosystémy, jež však nepotřebují půdu. Kromě dnešního článku Stavební fórum k tématu připravilo samostatné diskusní setkání [Zeleň v developerských projektech](#), které se koná 21. července v hotelu Jalta. Vedle technologických novinek se akce zaměří na právní a daňové problémy související se zelení, zelené plochy v rámci urbanistických řešení či marketingové a finanční benefity, jež zelené prvky v projektech přinášejí.

Tvorba botanika Patricka Blanca a jeho firmy představuje novou technologickou etapu v zahradní architektuře. Dovoluje realizovat vertikální rostlinný dekor jak v exteriéru, tak v interiéru. Dosud svislé holé stěny se mohou pokrýt stále živou výzdobou a vegetace se tak přímo začleňuje do architektury a městských prostor. Blanc, který je botanikem ve francouzském státním výzkumném ústavu, se zabývá daným konceptem již asi tři desítky let. Francouzské veřejnosti se poprvé představil v roce 1994 na zahradním festivalu v Chaumont / Loire, kde jeho jednoduchá, stále vlhká a zelená zeď vzbudila pozornost mnoha návštěvníků. Od té doby prodává botanik patentovaný systém Rostlinná stěna (Mur végétal) do celého světa.

Patrick Blanc je nadšenec: ve 14 letech sázel květiny na zahradní zdi u rodičů na pařížském předměstí a jeho palisády pokryté kapradím, zachyceným na drátěném pletivu, udivovaly sousedy. Potom celá léta projížděl tropické země, aby pochopil, jaké strategie k životu zaujímá vegetace v těch nejobtížnějších podmínkách.

Některé rostliny rostou na plochách pokrytých mechem bez zeminy - na skalách, na kmenech stromů nebo na kamenech v potoce. Tato vegetace se nachází v dostatečně vlhkém prostředí s častými dešti, její kořeny se zachycují jenom povrchově a využívají vodu, která omývá povrch. Tento způsob růstu se vyskytuje v teplých i tropických zónách, nejčastěji v temném houští a na horách. Dlouhá pozorování přivedla Patricka Blanca k nápadu pěstovat rostliny na svislých plochách bez zeminy po vzoru tropů: pokud se některé rostliny mohly vyvinout v extrémních situacích téměř bez slunce a bez humusu, musí existovat možnost reprodukovat systém uměle. Jeho svislé zelené stěny tak představují skutečný ekosystém bez půdy.

První rostlinná stěna byla z plsti Aquanape, na kterou se našly kapsy a do nich vložily rostliny. V zahradě v Chaumont vydržely tyto stěny celkem pět let. Dnes je systém dotažen do nejmenšího detailu a bezvadně funguje. Na kovovou konstrukci se připevní 10 mm silné desky expandovaného PVC 10 cm od nosné zdi tak, aby byla zaručena izolace proti vodě. Přes to se zafixují dvě vrstvy polyamidové, velmi nasáklavé zahradnické plsti a do připravených zářezů se vloží mladé výhonky i s kořeny, semínka a odnože. Vegetace je rozmístěna po plsti v celé výšce tzv. Rostlinné stěny přibližně v hustotě 20 rostlin na m2.

Zavlažování se provádí systémem perforovaných trubek, umístěných na vrcholu stěny. Celek je programován a doplněn distribucí živného roztoku o velmi malé koncentraci. Zabudované vnitřní osvětlení, nazvané "denní světlo", zajišťuje fotosyntézu. Celá instalace je velice lehká, jednoduchá a dlouhodobě spolehlivá. Údržba se omezuje na každoroční stříhání a odstraňování suchých listů, protože plevel se neusazuje na svislých

plochách. Stěna vyžaduje asi tolik práce, kolik běžná zahrada, pouze musí být prováděna ze žebříku.

Nové technika vertikálního pěstování rostlin eliminovala problémy spojené s váhou substrátu. Tak je možné osázet jakékoliv plochy budov bez ohledu na jejich výšku. Rozměry Rostlinné stěny nejsou omezené ani do šířky ani do výšky. Při každé realizaci dává botanik - podobně jako malíř na plátně - průchod své představivosti. Textury, tvary a barvy jsou prvky, s jejichž pomocí tvoří své kompozice. Rostliny vybírá podle toho, zdali se plazí, padají nebo rostou do výšky tak, aby tvořily kontrastní seskupení: kapradí, sleziníky, plavuně, begonie nebo orchideje...

Rostliny zakořeněné v malých kapsách z polyamidové plsti elegantně splývají jako na břehu potoka nebo na štítu starého domu. Na hřebenu střech jsou to obloukovité keře - vrby nebo tavolníky. Níže Patrick Blanc umísťuje "stěnové květiny" (wallflowers) - zvonky, fialy, rozchodníky a lomikámen. "Žádné liány! Jejich růst se obtížně hlídá," varuje botanik-designér.

Dobře zvládnutý systém dovoluje Blancovi "bláznivé" projekty - od nevděčných parkovišť až po 70 patrovou fasádu budovy v Tokiu. Spolupráci mu nabídl i architekt Jean Nouvel, který po něm chtěl, aby stálou zelení oživil vstup do Nadace Cartier a také objekt nedávno dokončeného muzea v Paříži.

K osázení zelené stěny nového muzea na nábřeží Branly v Paříži došlo v létě 2004. Zatím největší "zezelenalá" fasáda administrativní budovy o ploše 800 m2 je pokryta 15 tisíci rostlin o 150 různých druzích, které pocházejí z Japonska, Číny, Spojených států a také ze střední Evropy. Úmyslem Jeana Nouvela při koncepci vítězného soutěžního projektu bylo vytvořit iluzi muzea-přístřeší bez fasády; muzea, které jakoby mizí v lese. "Z pařížské zahrady se stane posvátný háj a muzeum se ztratí v jeho hloubi," vysvětlil známý tvůrce. Rostlinná stěna a sousední zahrada o 18 000 m2 mají vzbuzovat dojem bohaté zeleně, která dodá sbírkám přírodní rámec.

Obecní zastupitelstva vidí ve vertikální zeleni elegantní řešení zazelenění náměstí nebo kruhových objezdů. V Bordeaux, v kamenném historickém středu města, realizoval nedávno Patrick Blanc zelenou vertikální zahradu pro dětské hřiště. Nejde tu jenom o vizuální dojem zeleně - zavlažovaná zeleň ovlivňuje životní prostředí a přináší, zejména v horkém létě, pocit svěžesti. Vertikální úprava nijak nezmenšuje využitelnou plochu hřiště. Přes 100 metrů dlouhá stěna je posázena rozmanitou vegetací tak, aby měla různou texturu a barvy, přizpůsobené dětem.

Developeři a investoři využívají systému, jak rafinovaně demonstrovat kladný vztah k životnímu prostředí. Yves Rocher, "ekologický" výrobce kosmetiky, si proto vyžádal pro své muzeum Végétarium de La Gacilly palisády, které by vyjadřovaly různá světová klima. Nové akvárium postavené v Janově architektem Renzo Pianem má zase velkou stěnu znázorňující tropický les.

Z dalších francouzských realizací lze také vidět hotel Pershing Hall v Paříži, obchodní středisko "Les passages de l'hôtel de ville" v Boulogne-Billancourt u Paříže nebo Kulturní fórum v Blanc Mesnil (u Paříže v okrese Seine-Saint-Denis). Jiné vzdálenější příklady je možné stále častěji najít v Bruselu, Bangkoku nebo v Dillí.

Původně měl koncept Rostlinné stěny za cíl chránit fasády budov a zajišťovat instalaci vegetace po dobu nejméně třiceti let s omezenou, ale pravidelnou údržbou. Dnes je vyhledáván pro estetické hodnoty a "ekologicky korektní" vzhled budov. Přes velké rozměry některých realizací se nejedná o sériovou produkci. Patrick Blanc říká: "Žádná z mých stěn není stejná, vše závisí na klimatu a na světových stranách, nikdy neslouží jen jako výplň prostoru."

:: Les nebo vertikální zahradu!, žádají klienti po architektech II.

Helena Řihánková 30.07.2005, rubrika [Životní prostor](#)

Pokud byste chtěli sestavit Top 5 architektů zaměřených na zeleň ve stavebních a v urbanismu, francouzský tvůrce [Edouard François](#) by vám neměl za žádných okolností uniknout.

Françoise k projektům zelených domů a koncepci vertikální zeleně vede hlavně snaha originálním způsobem vyhovět současným požadavkům na bydlení. O tom, že se mu to daří, svědčila například přítomnost ministra kultury při slavnostním otevření Rostoucího domu v Montpellier v rámci oslav roku 2000. Stavební fórum k tématu připravilo samostatné diskusní setkání [Zeleň v developerských projektech](#), které se koná 21. července v hotelu Jalta.

Projekt obytného souboru Rostoucí dům v Montpellier na jihu Francie byl jedním z prvních, který se zapsal do ekologické řady staveb. Jeho realizace odpovídá zájmům stavebníka, ale také aktuální poptávce Francouzů po attributech moderního bydlení. Zajímavé je, že se jednalo o soukromého investora a nikoliv o veřejnou zakázku, jak tomu obvykle bývá u domů, jež nemají daleko k experimentu. Developerská společnost Pragma staví asi pět stovek bytů ročně a v případě Montpellier se rozhodla využít své poznatky ohledně vývoje poptávky a priorit cílové klientely. Developeři se tak obrátili na Françoise a jeho dvorního designéra Duncana Lewise, jejichž starších návrhů si před tím všimli v odborném tisku. Společný cíl by jasný: nabídnout trochu výstřednějším klientům neobvyklé bydlení za obvyklé ceny.

Navrhnout atraktivní byty za mírnou cenu - při respektování norem - obvykle pro architekta znamená projekt zjednodušit tak, že nakonec je k nepoznání proti původním představám. To však François a Lewis odmítli a obvyklým podmínkám trhu se přizpůsobili, aniž by odepsali jen zlomek ze své osobité architektury. Doslova uskutečnili sen zhruba šesti desítek nových majitelů bytů, kteří se mohou procházet kolem korun stromů nebo snídat v chatě na pilotech. Přitom díky originální koncepci dům není přes jeho rozměry (100 metrů délky o 7 podlažích) téměř vidět.

Všechny byty jsou koncipovány bez vnitřních nosných zdí. Vnější obal a štítové zdi mezi byty slouží jako nosné prvky a každý obyvatel si může rozmístit příčky podle potřeby. Edouard François vycházel z hlavního bodu programu, které soukromý investor bezpodmínečně vyžadoval, a to možnosti života na čerstvém vzduchu - ve volném prostoru. Apartmány a byty tak mají buď hluboký vysazený balkón, anebo jakousi chatu na pilotech, spojenou s budovou lehkou lávkou.

Právě chaty či kukaně se staly hlavní atrakcí bytového projektu. Bohužel se jimi může pochlubit jenom tucet bytů. Chaty jsou vlastně dřevěné, nezastřešené krabice. Jejich čistá plocha činí 16 čtverečních metrů a v rámci marketingu byly nabízeny jako "letní obývací mezi stromy". Podobají se prostým rybářským chatám s dřevěnými stěnami a obyčejnými otvory. Přitom se chlubí jistým luxusem: hladké plochy překližek, pozlacené, na první pohled nestabilní trojnožky v protikladu k bytelnosti a hmotnosti vlastního domu. Pod chatami se vysazovaly již vzrostlé stromy tak, aby větve košatěly kolem chat a posléze je stínily. Také balkóny byly osázeny trávou a v rozích prosperují zimní jasmíny.

Druhou zajímavostí objektu je fasáda, na které postupně vyrůstá bohatá zeleň. Plášť se skládá z na místě prefabrikovaných panelů se suchými štětovanými kameny za sítě Inox. Mezi beton a kameny jsou vloženy jutové pytle se zeminou a semeny. Zavlažování a hnojení (v noci během jedné hodiny) zajišťuje systém trubek s mikroperforací, vložený do spár mezi panely. Dovoluje to zesílená vnitřní izolace proti vodě. V mezerách mezi kameny rostou středozezemské druhy dužinatých rostlin, které odolávají suchu a které z fasády postupně vytvářejí zelenou stěnu.

Experimentální stavby bývají malých rozměrů. Developer Pragma v Montpellier neváhal postavit 5 800 m². Nemýlil se, protože byty byly téměř okamžitě rozprodány. 70 % kupujících tvořili investoři, kteří se rozhodli využít mimořádnou pověst tohoto projektu a byty dále pronajmout. Přes vyšší realizační náklady fasády cena bytů nepřesáhla 13 500 francouzských franků za čtvereční metr, tedy asi 2 000 eur. To v relacích roku 2000 odpovídalo cenám novostaveb v atraktivních lokalitách. Nutno podotknout, že i dnes, v době strmého nárůstu cen, se staví sociální byty za polovinu dané částky.

Realizace v Montpellier nenechává návštěvníka lhostejným. Většině obyvatel ve čtvrti se však nezamlouvají ti, kterým se líbí a kteří ji obdivují a milují. Frekvence návštěv objektu je možná přeci jen vysoká. Bohužel ne všechno vyšlo podle Françoisových představ: technické služby města se zalekly následků možných vichřic a stromy byly ořezány tak, že některé balkóny dnes ční do prázdna. I tam, kde se měly dotýkat stromů. Zůstalo ale několik šestimetrových "pontonů", které vedou přímo do zeleného ráje větví.

Pozornost vzbudila taktéž novější, menší realizace Edouarda Françoise na okraji Paříže u brány Asnieres. Tam je vertikální zeleň "soukromá" a přilehlá ke každému ze 30 sociálních bytů. Sídliště s deseti věžáky o 10 podlažích je vybaveno veřejným parkem, ale jeden dům z pohledového betonu se skví pohyblivými zelenými fasádami. Opláštění "Tower flower" totiž tvoří 379 bambusů s několika řeřichami, zasazených do obřích květináčů z kroužkového betonu s bambusovou výztuhou. Květináče s bambusem slouží na balkónech jako zábradlí a trubky obsluhují automatické zavlažování.

Edouard François je jedním z mála architektů, jehož teoretické názory se přímo odrážejí v jím realizovaných budovách. Tvrdí: "Neodpovídám na otázku, zdali něco je dobrá architektura. Zajímá mne jenom, zdali postavený objekt je součástí kladných znaků naší doby. Raději používám slova jako kontext, hmota, užití, smysl, lidskost, ekonomie, ekologie, pomíjivost, které je nutno neustále kombinovat. Ostatní uznávané hodnoty architektury jsou překonané." Konglomerát současné architektury, dostupné ceny, spolupráce architekta s investorem a dodavatelem a obchodní úspěch činí z jeho nekonvenčních realizací příklady hodné následování. A to nejen díky ekologicky korektní koncepci.

PROGRAM

Mission Statement for The Roosevelt Island Universal Arts Center

A Universal Arts Center at the southern point of Roosevelt Island would provide opportunities for patients at Coler-Goldwater Hospital, members of the **Roosevelt Island Visual Arts Society** (RIVAA), and other residents to express their individual and collective visions through artistic exhibitions and events in the visual and performing arts venues. On-site art studios and performance spaces would support the individual and group needs to enhance skills, express creativity and grow as artists in the community. Exhibitions and productions, as well as educational forums, would allow for educational and social statements helping to bridge communities and cultures.

The Roosevelt Island Universal Arts Center **shall achieve the following:**

Provide opportunities for patients, residents and community members to participate in and/or attend:

- Performances, drama, dance, singing and musical concerts, poetry
- Exhibitions of visual art, photography, fashion
- Educational seminars and conferences on topics related to:
disabilities, advancing technologies, bridging cultural differences
- Studio space for: painting/drawing, photography, sculpture, dance,
drama, film

Facilitate collaborations with organizations representing different disabilities to hold forums, conferences, share ideas and needs all providing opportunities to outreach and educate local, national and global communities.

Act as a magnet for artists on the Island, as well as guest artists from around the world. Located across from the United Nations, the center will provide an excellent opportunity to engage a variety of cultures and national groups on topics related to health and disability; both through topical conferences/seminars and through the use of the performing and visual arts. Artists with or without disabilities would have access to collaborate with performers and artists from other countries; sharing techniques, using new adaptive equipment and programs that continue to empower and educate each other, as well as the general public and society.

The physical environment would be accessible to accommodate any individual with any disability. Performers with physical disabilities might be in wheel chairs or stretchers, require an escort, or have vision or hearing limitations. Wheelchairs might be manual or motorized. Media and audio equipment, as well as lighting and stage set up, would allow for easy access to and from performance and rehearsal spaces, artist residence, dressing rooms, educational, storage and all spaces where individuals would need access. Seating for audience attendees would allow for wheelchair or stretcher seating. Restrooms and restaurant facilities would be accessible through doors, stalls, at sinks, mirrors, phones and tables. All ramps, sidewalks and curbs would meet code standards for easy access.

SPACE REQUIREMENTS

Performance Spaces

Symphonic and choral concerts, stage shows, films and lectures

Performance Theater

600 seats, including both wheelchair and stretcher seating

Proscenium Stage

Stage Wings

Orchestra Pit

Green Room

Dressing Rooms

Set construction workshop

Exterior loading dock

Black Box Theatre

Flat floor, min. 2500sf

Multiple flexible seating arrangements

Storage

Exterior access for service

Outdoor Performance Theatre

Access to interior performance theatre support spaces

Fine Arts Center

Art galleries, studios, classrooms and workshops

Art Gallery

Open space for multiple gallery arrangements

Storage

Outdoor gallery/ sculpture garden

Access to interior gallery and studios

Studios

Painting and drawings studios

-2 studios for 15 artists each

-2 studios for 5 artists each

Sculpture and pottery studio with outside access and kiln

-2 studios for 5 artists each

Print Making Studio

-1 studio for 5 artists

Photography Lab

-Digital equipment

-Dark room with adjacent review room for 5 artists

Shooting Studio

-With adjustable lighting

Audio/ Video Studio

-1 studio for 5 artists

Special Event Space

Multi-purpose space, meetings, lectures, conventions, banquets, and receptions

Event Hall

Flat floor with exterior light and access

Main meeting space with flexible arrangements for events

Ability to section space into areas for programs with small audiences

Immediate adjacency to restaurant/ kitchen

Cafe/ Kitchen

Direct access to event hall and outdoor gallery/ sculpture garden

Storage area

Cooking and preparations area

Interior and exterior public seating area

Administrative Offices

Offices

4 general-purpose offices

Conference room with seating for 12

Office storage and file room

Computer Lab

Accessible to all users

Box Office

For ticket sales, information and direction

Exterior public access

Artists Residence

Temporary housing for visiting artists

Apartments

Mix of studio and one-bedroom apartments

SPACE REQUIREMENTS

(požadavky na prostor a vybavení - zadání a navržený stav)

Divadlo - Performance Theater

Performance Spaces: Symphonic and choral concerts, stage shows, films and lectures; 600 seats, including both wheelchair and stretcher seating

• hl. jeviště 11x12 =	131	m ²
• 2 boční jeviště (Stage Wings) 2x 10x10,5=	2x 105	m ²
• zadní jeviště 11x12=	131	m ²
• hlediště lichoběžník 25x25,5 celkem	500	m ²
• balkon lichoběžník 10x25 celkem	200	m ²
• předscéna (Proscenium Stage) 14,5x2=	29	m ²
• orchestríště (Orchestra Pit) 14,5x5=	72,5	m ²
• Green Room 7,5x6=	45	m ²
• 10 šaten (Dressing Rooms) celkem	375	m ²
• dílna (Set construction workshop)	250	m ²
• rampa (Exterior loading dock) 12,5 x 4 =	50	m ²
• zkušebna 14,5x9,5=	138	m ²
• vlásenkárna a maskérna 7,5x11=	83	m ²
• ladírna orchestru 7,5x7,5+3x1,5=	61	m ²
• korepetice 7,5x7,5+3x1,5=	61	m ²
• kanceláře celkem 11x6,5=	72	m ²
• šatny techniků 11x6,5=	72	m ²
• audio-video 3,5x13=	45,5	m ²
• foyer – přízemí	300	m ²
• foyer 1NP (s barem)	289	m ²
• restaurace 17x10=	170	m ²
• kuchyň, zázemí, bar 17x10=	170	m ²

Black Box Theatre

Flat floor, min. 2500sf, Multiple flexible seating arrangements, Storage, Exterior access for service, Outdoor Performance Theatre, Access to interior performance theatre support spaces

• sál celkem 20x22=	440	m ²
• z toho část sálu s elevací 12x20=	240	m ²
• foyer	250	m ²
• kavárna a zázemí 10x8=	80	m ²
• 6 šaten celkem 20x5,5=	110	m ²
• 2 kanceláře celkem	45	m ²
• režie 8x6=	48	m ²
• zázemí, sklad a dílna 11,5x8,5=	98	m ²

Art Gallery

Fine Arts Center; Art galleries, studios, classrooms and workshops; Open space for multiple gallery arrangements ,

• sál 50x21=	1050	m ²
• podzemní sál 30x18=	540	m ²
• (Storage) sklad 10x30=	300	m ²

Outdoor gallery/ sculpture garden Access to interior gallery and studios

• venkovní prostor vč ruiny 53x36=	1.910	m ²
------------------------------------	-------	----------------

Studios

- Painting and drawings studios, 2 studios for 15 artists each, 2 studios for 5 artists each
- Sculpture and pottery studio with outside access and kiln, 2 studios for 5 artists each
- Print Making Studio, 1 studio for 5 artists
- Photography Lab, Digital equipment, Dark room with adjacent review room for 5 artists
- Shooting Studio, With adjustable lighting
- Audio/ Video Studio, 1 studio for 5 artists
- celkem k dispozici plocha 1.040 m²

Event Hall

Special Event Space; Multi-purpose space, meetings, lectures, conventions, banquets, and receptions; Flat floor with exterior light and access; Main meeting space with flexible arrangements for events; Ability to section space into areas for programs with small audiences; Immediate adjacency to restaurant/ kitchen Cafe/ Kitchen; Direct access to event hall and outdoor gallery/ sculpture garden; Storage area; Cooking and preparations area; Interior and exterior public seating area

- rozšířený prostor - (zastřešený) 29x29= 841 m²
- uzavřený prostor - 18x25= 450 m²
- restaurace, bar zázemí 130 m²
- foyer 6x30= 180 m²

Administrative Offices

Offices 4 general-purpose offices; Conference room with seating for 12; Office storage and file room; Computer Lab; Accessible to all users

- 4 kanceláře celkem každá 4x4,5= 72 m²
- zasedačka 6,5x4,5= 30 m²
- sklad a archiv 8x3= 24 m²
- IT 4x4,5= 18 m²
-

Box Office For ticket sales, information and direction; Exterior public access

- pokladna umístěna v divadle 8 m²

Artists Residence

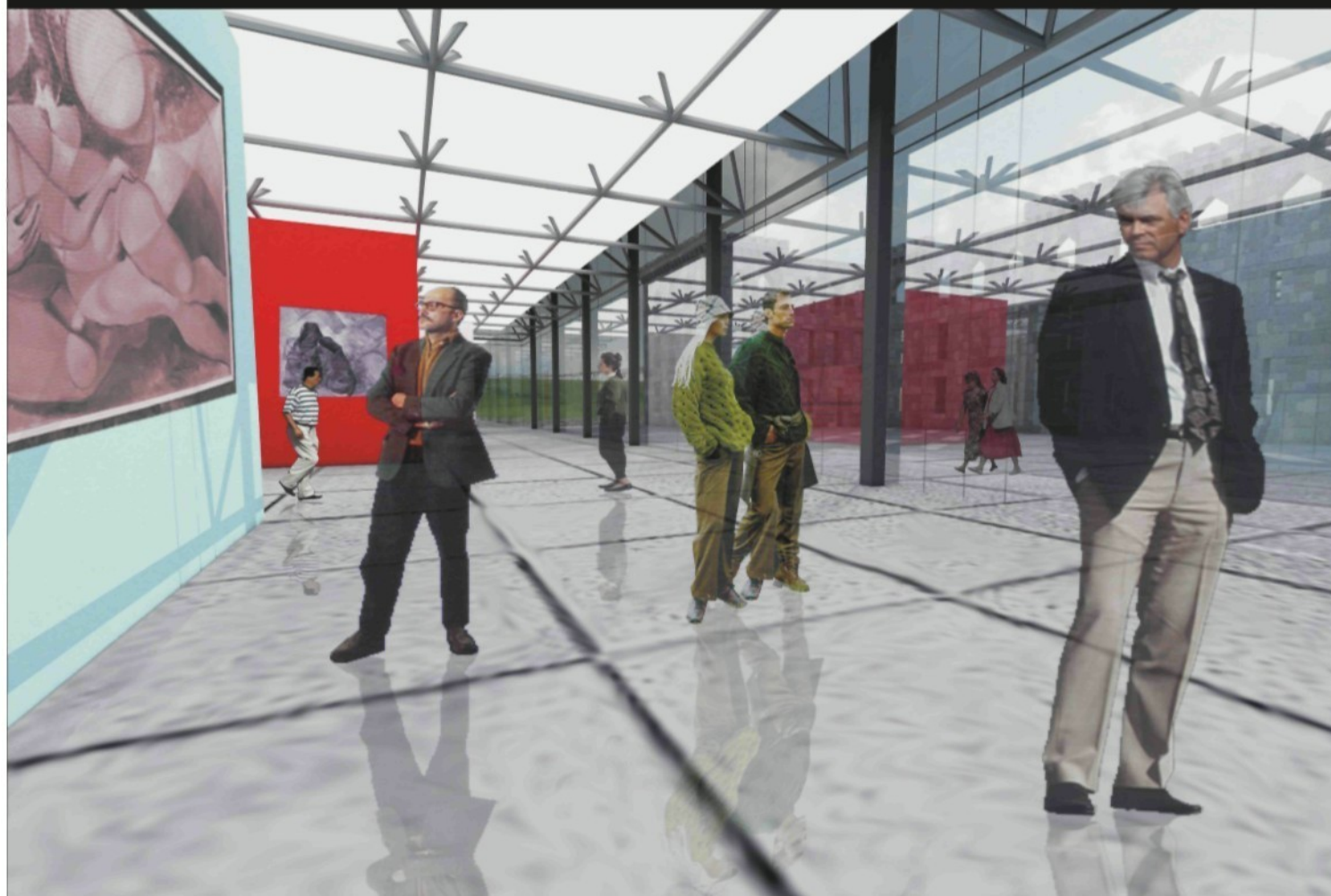
Temporary housing for visiting artists; k dispozici 14 plně vyb. místností (2 lůžka, WC, sprcha, kk), každý 5x7,5=37,5 m²

- celkem obytný prostor (2 patra) 2x 480 m²

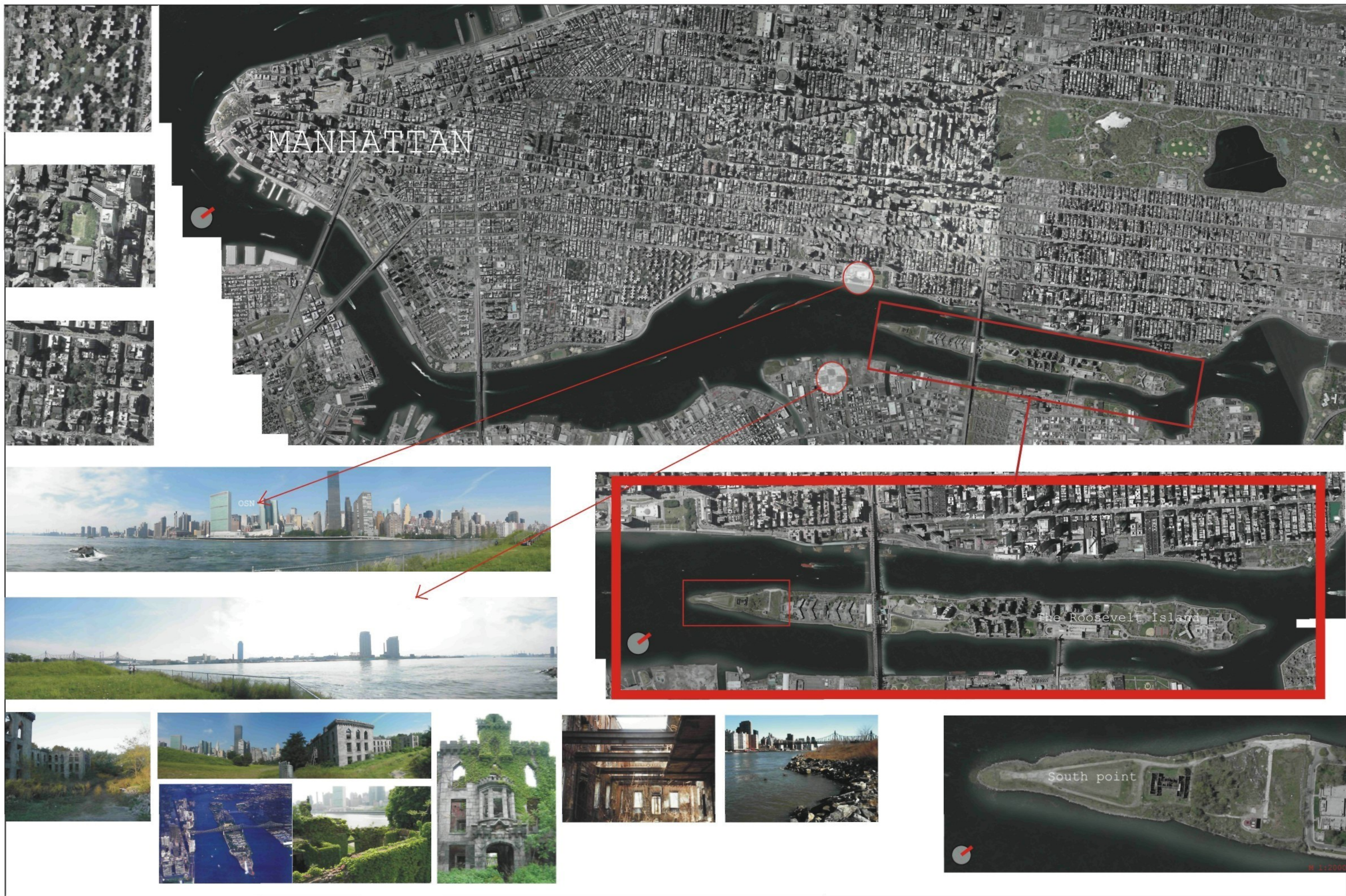

Galerie

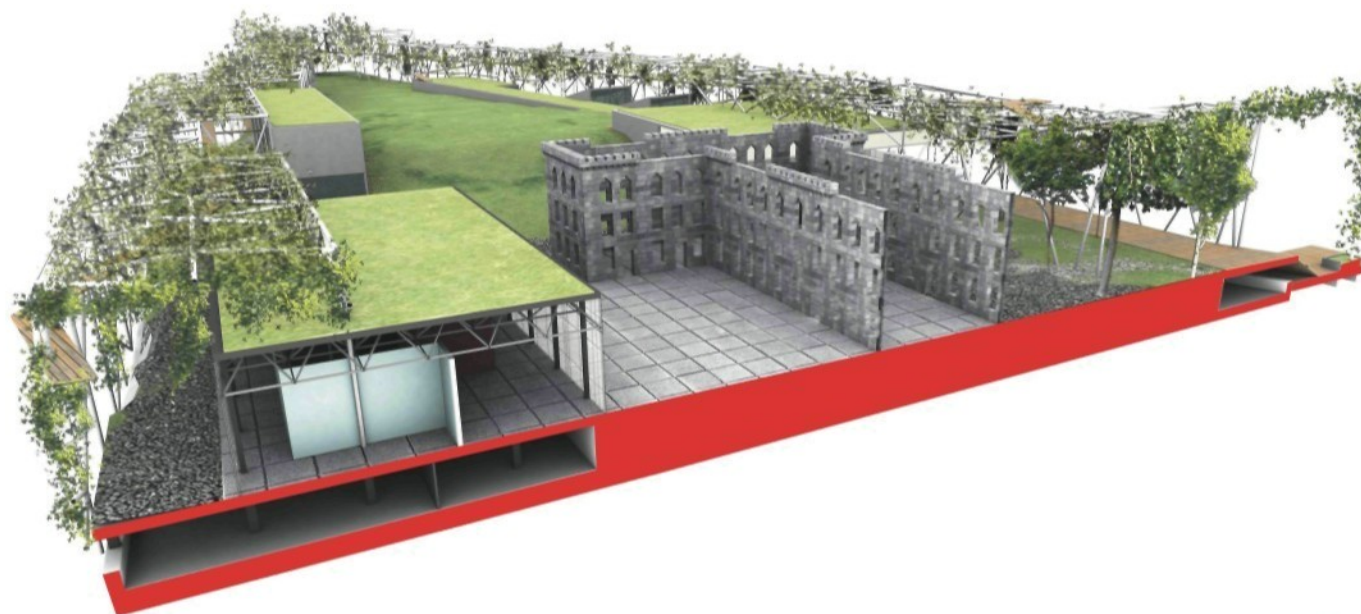

Foyer 2np

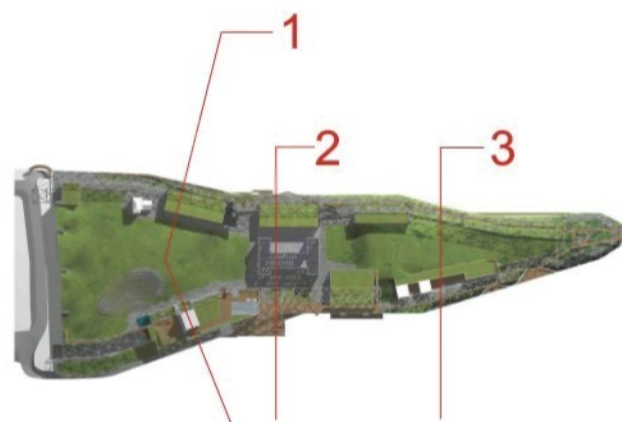

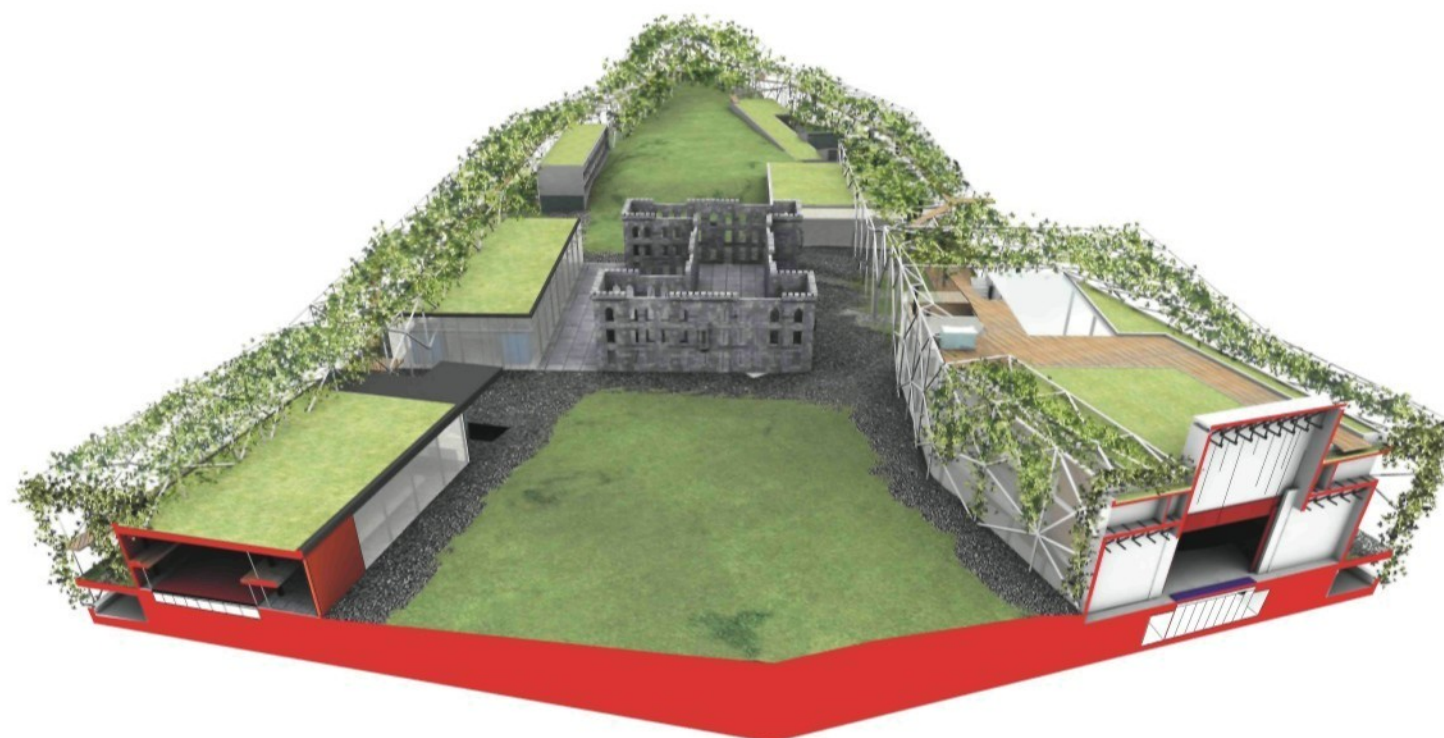
2

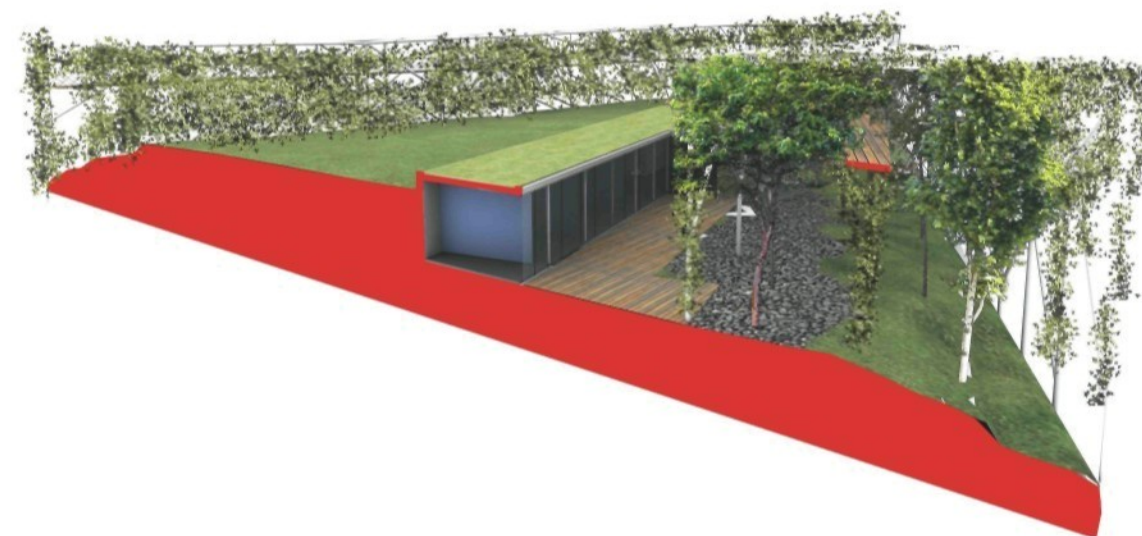
2

1

3

Ubytování

Galerie

Black box

Administrativa

Velké divadlo

Velké divadlo

diplomová práce: The Roosevelt Island Universal Arts Center - FATUL 2005/2006 - Jakub Hlaváč - vedoucí diplomové práce: prof. ing. arch. akad. arch. Jiří Suchomel
- perspektiva příjezd lodí od Manhattanu